



● **POHODNIŠTVO... PLEZANJE... PUSTOLOVSKE AKTIVNOSTI... ŠT. 4**

[www.drustvo-strmina.si](http://www.drustvo-strmina.si) • [revija@drustvo-strmina.si](mailto:revija@drustvo-strmina.si) • [www.europeansummitsproject.com](http://www.europeansummitsproject.com)

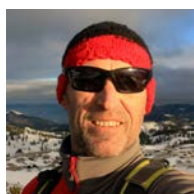
MAJ, 2015

**VAL ROSANDRA -  
DOLINA GLINŠČICE**

**URBAN GOLOB**

**PAKLENIŠKE VERTIKALE**

# ČISTA VODA



**Boris Strmšek Strmina**

*Ko sem pred dnevi zrl z najvišje vzpetine blizu mojega začasnega prebivališča sredi rahlo valovite pokrajine na zahodu Nemčije, sem pomislil na našo veliko srečo, da leži Slovenija na področju, kjer je pokrajina razgibana, narava čudovita in še v dokaj dobrem stanju. Pijemo lahko vodo na izvirih, imamo blizu do nekaterih gorniško zanimivih koncev, kot so Dolomiti, Visoke Ture, cele vrste ex-jugo gorstev, kot so Velebit, Durmitor, Prokletije, obenem imamo celo nekaj morja, večina največjih industrijskih onesnaževalcev je že mrknila, redki preostali pa so ugotovili, da obstajajo v svetu tudi čistilne naprave. Tukaj blizu francoske meje se naokoli dvigajo dimniki, veliko je industrije od rudnikov, termoelektrarn do železarn in tovarn za proizvodnjo avtomobilskih delov, najvišji hrib pa je umetno zgrajen iz materiala, ki izvira iz bližnjega rudnika. Reka Saar, ki lenobno teče tukaj mimo, je sicer primerena za ladijski promet, za kopanje pa je ne bi priporočal. Ob tem mi pridejo na misel žuboreči kristali naših alpskih rek, kjer se včasih namočimo po turah v stene ali na vrhove. Skakanje v tolmune pod stenami sredi Paklenice pod Velebitom je zelo pri-*

*ljubljen šport plezalcev. Ali pa kopanje v skritih in samotnih tolmunih Repovega kota pod Planjavo, ko se v poletni vročini lahko prijetno ohladimo. Da ne omenjam Soče in njenih smaragdnih voda, pa Savinje, ki jo tako radi pijemo na njenem izviru med potjo na Okrešelj, Triglavске Bistrice, kjer si plezalci vselej napolnimo čutare med potjo proti Steni... Pred leti sem kolesaril ob reki Trancura na področju Pucon v Čilu. Le redke lesene hišice sem srečal sredi gozdnate pokrajine v bližini vulkanov, ki občasno nagajajo. Ustavil sem se ob reki in skočil v kristalno čisto reko, iz katere sem lahko tudi pil. To je sedaj že redkost. Upam, da bo človek znal to ohraniti.*

*Ponekod nimajo takšne sreče, kot mi na področju Alp, tega se vse premalo zavedamo. Vsekakor živimo na lepem koncu našega planeta. Zato vas bomo v četrti številki Strmine, ki je pred vami, spet popeljali nekoliko naokoli po teh čudovitih koncih in spet bomo počeli marsikaj, kar nas bogati in nam hitreje požene kri po žilah. S snega smo se podali na kolo ter v skalne stene, prihaja tudi čas, da se podamo na reke in v kraško podzemlje. Ampak to nas čaka v naslednji številki, ki bo izšla meseca julija. Do takrat pa prijetno branje in varen korak ter lepe razglede!*

**Izdaja:** Društvo za pustolovske aktivnosti STRMINA, Maroltova 30, 2000 Maribor

**Zbrala in uredila:** Boris Strmšek in Tamara Leskovar

**Sodelavci:** Karmen Razlag, Žan Zadnikar, Lidija Jerkič, Marta Krejan Čokl

**Postavitev:** Polona Mesec

Veseli bomo vašega soustvarjanja revije, prispevki in komentarji so dobrodošli. Pošljite jih na elektronski naslov:

[revija@drustvo-strmina.si](mailto:revija@drustvo-strmina.si)

**Fotografija na naslovnici:** Plezanje v stenah Narodnega parka Paklenica, avtor fotografije: **Boris Strmšek**

## RAZSTAVA O ALEŠU KUNAVERJU

Sredi maja smo se spomnili na Aleša Kunaverja, legendarnega vodje odprav, alpinista, vizionarja, konstruktorja, inovatorja, gorskega reševalca in še kaj. Lansko leto je minilo 30 let od tragične smrti velikega človeka, ki je pustil močne sledi v slovenskem alpinizmu. Ob tej priložnosti sta v Muzeju novejšje zgodovine pripravili razstavo Jožica Šparovec in Dušica Kunaver, žena pokojnega Aleša, sedaj pa je ta razstava dobila svoje mesto tudi v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani. Na otvoritvi nas je popeljal skozi življenje Aleša Kunaverja alpinist Peter Podgornik, ki ga je nekoč imel priložnost spoznati na odpravah v Himalajo in je Aleš tudi na njegovem alpinizmu pustil močan pečat. Na projekciji in razstavi smo spoznali Aleša Kunaverja tako kot alpinista in družinskega človeka, kot tudi strokovnjaka z različnih področij, saj je med drugim načrtoval in izboljševal gorniško opremo, skonstruiral jadnico in celo letalo. Vsekakor razstava, ki nam da pogled na delček bogate slovenske gorniške zgodovine in priznanje enkratnemu človeku, katerega izredno plodno pot je prekinila tragična nesreča s helikopterjem daljnega leta 1984 na obronkih slovenskih Alp. Razstava bo na ogled v Mojstrani do 14. junija.



## DONACIJE

*Za izdelavo še boljše, zanimivejše revije, dostopne širši množici, nam lahko pomagate v obliki donacije. Prispevke lahko nakažete na transakcijski račun društva Strmina št. SI56 2410 0901 1071 932, naslov DRUŠTVO STRMINA, Maroltova 30, 2000 Maribor, s pripisom DONACIJA REVIIJA STRMINA. Že vnaprej se zahvaljujemo za vaše prispevke. Za več informacij pa nam pišite na elektronski naslov [revija@drustvo-strmina.si](mailto:revija@drustvo-strmina.si).*

## ALPE ADRIA BIKE FESTIVAL

V sodelovanju treh dežel – Slovenije, Italije in avstrijske Koroške, bo na kolesarske koledarje prišel nov dogodek – Alpe Adria Bike Festival, ki je sestavljen iz več posameznih dogodkov, največja bosta vsekakor Alpe Adria Giro (165 km) za cestne kolesarje in Alpe Adria MTB Giro (100 km) za gorske kolesarje. Na sporedu bo še krajši »giro«, ki zajema 94 km ter družinski, za katerega je trasa dolga 30 km, vse trase pa potekajo čez vse tri dežele. Prireditelj se bo odvijala v Beljaku od 19. do 21. junija, med spremljevalnimi dogodki pa velja omeniti »trial-show«, kjer bodo akrobati na dveh kolesih pokazali veliko spretnosti vrhunsko znanje, seveda pa bo marsikaj, tudi za otroke. Prijave in informacije na [www.alpe-adria-bikefestival.com](http://www.alpe-adria-bikefestival.com).

# POLNA LUNA SE JE SKRILA



Popoldan skozi ljubljansko gnečo. Oziroma čez ulice in ceste prestolnice, ki so polne pločevine. Ljudje gredo menda iz službe, čeprav vsi govorijo, kako pri nas nihče nima službe. Medtem, ko se eni vozijo domov na popoldansko kosilo, ga eni ubiramo na Primorsko. Pa ne zaradi kosila ali kakšnega kozarčka rdečega, ki tam bogato obrodi, temveč, da se družno povzpne čez zavarovano pot na Gradiško turo in pozdravimo polno luno, ki je bila najbolj okrogla dan prej. Oblačno vreme na polno luno nam ni bilo všeč, pa smo prestavili dogodek za en dan.

Spust po avtocesti ob vznožju Nanosa, izvoz Vipava, odcep z glavne ceste za Gradišče, mimo Vino Vipava in kmalu smo pri kampu Tura, kjer je tudi športni center. Stene žarijo v popoldanskem soncu. Nekaj jih že čaka na zbornem mestu. Najprej malo poklepetamo, se opremimo, kavica v baru, nato pa se v poznopopoldanskem soncu odpravimo proti stenam, ki se dvi-



gajo nad vipavskimi naselji ter vinogradi. Spomladanske barve popestrene z različnimi cvetovi nas pozdravljajo med vzpenjanjem po poti, ki vodi na Gradiško Turo (793 m). Do tja je sicer več možnosti, mi smo izbrali tokrat vzpon po zavarovani poti, ki vodi po izrazitem skalnem razu, lepo vidnem iz doline. Stene so bolj samevale, saj je bil torek, čez vikend je tukaj kar živahno. Počasi se po lepo označeni poti, oznake nas vodijo na vse strani že od parkirišča, povzpne do začetka zavarovane poti. Opremimo se, na glave se preselijo čelade, nadenemo plezalne pasove in pripnemo samovarovalne komplete. Sicer smo mislili še nekoliko predelati tehniko varovanja, toda prvi so se že neučakano zapodili navzgor po jeklenicah. Ko se še zadnji pripravljamo na vstop v zavarovano pot, prikolovrati mimo en »mojster« kar brez opreme. Verjetno lokalci, malo se mu je mudilo. Sicer pa je takšnih videti tukaj veliko. Skočijo malo navzgor, tako za sprehod. Kaj ti bo oprema!? Ja, saj je res ne potrebuješ, kaj pa je teh nekaj strmih skal, saj se lahko držiš za »zajlo«. No, če ti pade kakšen kamen navzdol in te zadene, se pač vrneš do vznožja. Takšni, ki ne uporabljajo opreme na tovrstnih poteh, seveda ne razmišljajo dosti. Ne razmišljajo, da jih lahko preseneti kaj od zgoraj, ne razmišljajo o tem, da ti lahko nenadoma zdrsne, lahko te obide slabost, lahko... Ne, njim se to že ne more zgoditi. Žal ne razmišljajo niti o tem, kaj pomeni takšna nesreča za njihove najbližje. Ampak za opremo pa prihranijo, kar je tudi nekaj.

Po prvem strmem delu nas pozdravijo vijolični irisji, ki se bohotijo na policah sredi skalnih sten. Na razgledni ploščadi, ki je levo pod izrazitim razom, se vsi zberemo. Sonce je že zelo nizko, kmalu bomo lovili zadnje sončne žarke. Pod »balkonom« sredi zelenja žari nekaj oranžnih cvetov krajnskih lilij, imenovanih tudi »zlato jabolko«. Po kratki foto seansi se napotimo dalje. Mi počasi gor, sonce počasi dol. Kratka prečnica proti levi in nato po ostrem razu navzgor. Tukaj je najbolj izpostavljen del in tudi najbolj fotogeničen. Na koncu zavarovanega dela se med cvetjem na policah prebijemo do križišča, kjer se nam priključi obvoz oziroma lažja pot, ki poteka desno naokoli. Nato je do vrha še kakšne pol ure vzpenjanja skozi poraščena pobočja. Markirana pot nas končno pripelje do vrha Gradiške ture, okoli 450 metrov vzpona je za nami. Mrachi se, sonce se je že davno poslovilo, lune pa še nikjer. Ko se oziram na Vipavsko



dolino, ki počasi tone v mrak, nas objema tišina. Pobočja Nanosa skrivajo luno, ki je že nekje nad obzorjem daleč na vzhodu. Bi jo čakali? Neee, gremo počasi navzdol, saj bo luna prišla za nami. Ideja je sicer, da bi po zavarovani poti ob soju čelnih svetilk tudi sestopili, toda Božo pokaže eno bližnjico oziroma lažji sestop, ki takoj za vrhom Gradiške pelje navzdol. Pa gremo tam, da spoznamo še to možnost.



Ko čez tričetrt ure prisvetimo nazaj na parkirišče pri kampu Tura, je bar že zaprt, čeprav bi naj zapirali ob desetih. Iz teme se pojavi Velimir, ki nas je zamudil, in se potem sam potepal gor in dol. Pa nič hudega, odpravimo se v center Vipave, kjer nazdravimo turi in skriti luni. Sledi vožnja proti domu. Luna končno pogleda izza Nanosa in nas vsaj na povratku domov zvesto spremlja. Upamo, da se bo naslednjič manj skrivala. •



## VIPAVSKA DOLINA IN VINO

Vipavska dolina je izsušen zaliv nekdanjega morja, nizek svet z nadmorsko višino med 45 in 300 metri. Morski sedimenti fliša, ki je naložen v plasteh izmenoma s peščenjakom, so danes najboljša vinogradniška tla. Tudi mediteranska klima z blagimi zimami in suhimi vročimi poletji je zelo primerna za odlično rast vinske trte na tem področju.



Vinsko trto so na Vipavskem gojili že v času Rimljanov, rimski pisatelj *Plinij Starejši* naj bi namreč v svojih delih omenjal žlahtno vipavsko vino. O razvoju vinogradništva v 17. stoletju piše tudi Janez Vajkard Valvasor v svoji knjigi *Slava Vojvodine Kranjske*. Za vinogradništvo v Vipavski dolini je bilo prelomno **leto 1894**, saj so vipavski vinogradniki ustanovili **prvo vinsko klet na Slovenskem**, ki je bila registrirana kot Vipavska vinska zadruga. Zgodovina te zadruge je zelo pestra, saj je prežive-la kar dve svetovni vojni in italijansko okupacijo ter je poslovala nepretrgoma. Konec 80-ih let je nastalo **podjetje Agroind Vipava 1894 Vipava**.

V preteklosti so na Vipavskem gojili vinsko trto kot obrobno kulturo, na njivah v ravnini, ob kolih, vrbah, murvah in drugem drevju, na terasah nagnjenih pobočij. V šestdesetih letih pa so v Vipavi začeli z obnovo plantažnega vinograda v Biljenskih gričih, ki še danes obsegajo kar 240 ha površine. Tam rastejo sorte:

- rdeče: *merlot, modri pinot, cabernet sauvignon*
- bele: *malvazija, sauvignon, laški rizling, rumeni muškat*

vir: *Agroind Vipava 1894*

## KULINARIKA za raziskovalce strmin

### DOMAČI BLEKI S „POMIDOROVO“ OMAKO Tradicionalna jed Vipavske doline

#### Bleki

Za bleke potrebujemo: 50 dag moke, 3 – 4 jajca, ščepec soli, mrzlo vodo po potrebi

#### Priprava:

Moko presejemo, naredimo na sredi vdolbinico, dodamo ščepec soli, ubijemo vanjo jajca in po potrebi dodamo mrzlo vodo. Zgnetemo z rokami v prožno testo. Če je premehko, dodamo še malo moke, če je pretrdo, pa malo vode. Testo mora biti voljno, vendar ne premehko, ker se pri valjanju rado trga. Gnetemo tako dolgo, da ni v testu nobenih luknjic, ko ga prerežemo. Testo razdelimo na hlebčke. Vsakega posebej še dobro pregnetemo in pokrijemo, da počiva pol ure. Hlebčke nato na pomo-kani leseni deski na tanko razvaljamo v krpe in ko so osušene, izrežemo z ostrim nožem pravokotnike velikosti 1 cm x 3 cm. Skuhamo jih v slanem kropu, ki ji dodamo žlico olja. Kuhamo 2 – 3 minute.

#### Sladka

#### »pomidorova« omaka

Za omako potrebujemo: 4 velike mesnate, zrele (najbolje) domače paradižnike, 5 dag masla, 2 žlici belih krušnih drobtin, sladkor, sol, poper.

#### Priprava:

Cele paradižnike položimo v vrelo vodo in jih kuhajmo nekaj minut. Ko se nekoliko ohladijo, jih olupimo, odcedimo in pretlačimo skozi gosto cedilo. Paradižnikovo zmes položimo v manjšo posodo in na majhnem ognju pustimo, da voda nekoliko izpari. Maslo segrejemo, vsujemo drobtine, malce prepražimo in vsujemo v mezgo. Po občutku solimo, sladkamo in popramo. Kuhamo še nekaj minut.

*Pa dober tek!*

V APRILU SAMO ZA BRALCE REVIE STRMINA **20% POPUSTA!** NA VSE STORITVE

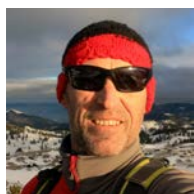
KOFETARTCA  
~ USTVARJALNI STUDIO ~

www.kofetARTca.si \* nabiralnik@kofetartca.si

\*Za koriščenje popusta ob naročilu navedite kodo **STRMINA20**

IZDELAVA SPLETNIH STRANI IN TRGOVIN / OBLIKOVANJE ZA TISK IN SPLET / TEKSTOPIJSJE

# PLEZANJE OD ZAČETKOV PREKO SKALE DO ODGOVORNIH FUNKCIJ



Pripravil:  
**Boris Strmšek**

Fotografije  
arhiv:  
**Aleš Pirc**

**ALEŠ PIRC** je načelnik Komisije za športno plezanje, ki deluje pod okriljem Planinske zveze Slovenije (KŠP PZS). Dolga leta je slovensko športno plezanje vodil Tomo Česen, leta 2013 pa je bil že skrajni čas za spremembe na organizacijskem in vodstvenem področju. Tako je prišel čas, da Aleš in somišljeniki dobijo priložnost za nove ideje in organizacija dobi nekaj svežine. Seveda se pojavljajo tudi takšni, ki »nagajajo«, ampak tako je to v vseh organizacijah. Daleč so že časi, ko so pri

nas nastajale prve smeri po plezališčih, ko je bilo po mišljenju starih zagriženih alpinistov »visenje« po plezališčih izguba časa, saj takšne »skalce pa res niso nek izziv«, vendar se je hitro pokazalo, da je športno plezanje perspektiva tudi za dvig kvalitete alpinizma, vse bolj pa se je razvijalo kot samostojna in neodvisna športna panoga. Davnega leta 1988 je bila pri nas izvedena prva tekma v športnem plezanju, ki se je odvijala v Ospu. Takrat smo seveda razen redkih posameznikov kva-



Turni smuk Brda

litetno še precej zaostajali za najboljšimi svetovnimi plezalci. Tudi zaradi možnosti treninga, ki jih je bilo pri nas neprimerno manj. A čas beži, možnosti je veliko več, športno plezanje je napredovalo tudi na strokovnem področju. Imamo plezalce v svetovnem vrhu, še posebej v ženski konkurenci se lahko ponašamo s številnimi uspehi (Martina Čufar, Natalija Gros, Maja Vidmar in v zadnjem času Mina Markovič). Vrsta naših plezalcev je blizu ali v samem svetovnem vrhu. Pa tudi organizacijsko smo povsem na nivoju, marsikaj je pri nas celo bolje izvedeno, kot v tujini. Mogoče je razlog tudi, da je športno plezanje pri nas pod okriljem PZS, ki slavi že častitljivih 122 let obstoja, čeprav je skupno predvsem to, da se dejavnost deloma še vedno odvija v skali, na področju celoletnih priprav in tekmovanj pa se je že davno preselilo v športne dvorane. In tako smo poklepetali z Alešem Pircem, ki je trenutno na čelo naše športno-plezalske organizacije.

**Začnimo kar na začetku. Torej – kako se je začelo tvoje plezalstvo?**

*Prvič sem srečal plezalce na Turncu pod Šmarnogorsko Grmado. Njihovo početje me je prevzelo, zato sem sklenil poskusiti s plezanjem še sam. Edina logična pot me je vodila na alpinistični »ferajn« oziroma AO Rašica v domačem Šentvidu pri Ljubljani.*

**Začetki so bili verjetno precej drugačni, kakor je sedaj navada v športnem plezanju?**

*V 80-ih letih društva niso prirejala tečajev športnega plezanja, temveč klasične alpinistične šole, s poudarkom na varnosti gibanja v gorah. Moja prva smer je bila Zahodni raz Male Mojstrovke, preplezal sem jo v takratni običajni planinski opravi: prevelikih očetovih Alpina gozdarjih, v pumparicah in karirasti srajci.*



Korzika\_Gorge-Tavignano

**Veliko se je spremenilo v teh letih. Kaj se ti zdi najpomembnejše pri tovrstnih spremembah?**

*Prva leta obiskovanja Črnega Kala in Ospa sem doživel kot obdobje neke romantike v plezališčih, ker je šlo za relativno majhno plezalsko skupnost, tam si srečeval v glavnem iste obraze. Pravih športnih plezalcev je bilo v 80-ih malo, alpinisti pa smo čez zimo v primorskih plezališčih trenirali za poletne alpinistične vzpone. Trenirali smo še na kakšnem zidu, v Ljubljani na Rimcu in grajskih Šancah. Na razvoj plezanja kot samostojne športne panoge je nedvomno najbolj vplival začetek dvoranskega plezanja in ligaška tekmovanja, ki sta povzročila razmah tega športa praktično po celotni Sloveniji.*

**Čeprav deluješ predvsem v športnem plezanju, pa ti gorski del plezalstva tudi ni tuj. Potepanja po gorah, turno smučanje... Kaj pa alpinizem? Te je kdaj mikalo, da bi se mu (bolj) posvetil?**

*Kot večina iz moje generacije sem tudi sam začel kot alpinist. V prvih svojih alpinističnih sezonah sem preplezal večino slovenske skalne klasike. Pri tem sem se trudil vse težke detajle preplezati prosto, kar mi je večinoma uspevalo s pomočjo*

treninga v plezališčih. Slovenske hribe sem prehodil po dolgem in počez, zadnja leta pa s prijatelji veliko turno smučamo, poleti pa z gorskimi kolesi odkrivamo sredogorja. Oboje je zelo družabno početje pa še naši že malo amortizirani sklepi so nam hvaležni za mehkejšo sestope z vrhov.

**Čeprav je, vsaj kar se tiče samostojne organiziranosti, športno plezanje ena najmlajših športnih panog, pa se na kratko sprehodimo skozi organizacijsko zgodovino. Slovenci smo bili najprej bolj opazovalci, nato pa smo tudi mi pripeljali organizacijsko ravnen na mednarodni nivo...**

Športno plezanje ni več tako mlada športna panoga, saj ima že vsaj 25 letno tradicijo. V Sloveniji ga je v 90-ih letih zelo dobro umestil v planinsko organizacijo Tomo Česen, dolgoletni načelnik Komisi-

sije za športno plezanje pri PZS. Danes je v KŠP vključenih preko 50 društev, tj. samostojnih plezalnih klubov oz. športno plezalnih odsekov znotraj planinskih društev. Za svoje člane KŠP organizira izobraževanja, prireja državno prvenstvo v športnem plezanju, pod njenim okriljem delujeta od letos tudi obe 2. ligi – Vzhodna in Zahodna plezalna liga. Pričakujem, da bo imela KŠP PZS v letu 2015 pri Olimpijskem komiteju Slovenije registriranih že blizu 800 tekmovalcev, ker je lep dosežek. Zelo dobro je organizirano delo z otroki oz. tekmovalnimi skupinami po klubih, kar se odraža tudi v kvalitetni selekciji na nivoju obeh državnih reprezentanc. Šibko pa so organizirani odrasli športni plezalci. Gre za veliko skupino rekreativcev, ki so nekoč obiskali tečaj športnega plezanja in postali pripravniki ali športni plezalci. Po nekaterih ocenah se v Sloveniji s športnim plezanjem ukvarja nekaj tisoč odraslih, ki formalno niso organizirani v noben klub. Prav bi bilo, da bi tudi vse 'samostojne' plezalce krovna organizacija združila v nek skupen interes, recimo celostna skrb za slovenska plezališča ali npr. zavarovanje za reševanje v primeru nesreče oz. poškodbe v plezališču.

**Kaj te je prepričalo v to, da si prevzel vodenje KŠP?**

Nekajkrat sem bil prisoten na skupščini KŠP in spoznal, da se za tekmovalce in klube lahko v organizacijskem smislu lahko naredi več. To me je vzpodbudilo, da sem s podobno mislečimi aktivnim klubskimi delavci kandidiral na zadnjih volitvah.

**Za kakšno funkcijo pravzaprav gre? Koliko to vzame časa, truda, odrekanja, prilagajanja...?**

Načelnik KŠP je voljen s strani predstavnikov klubov na Zboru KŠP. Gre za proustvoljno delo. Časa, ki ga porabim za KŠP,

ne merim, v povprečju se ga nabere za eno do dva delavnika na teden. Dalo bi se marsikaj tudi hitreje in bolje opraviti, če bi bil partner na drugi strani enako zagnan. Veseli me, da imamo v Izvršnem odboru KŠP več zagnanih posameznikov, ki premikajo voz naprej. Tukaj bi se rad zahvalil zlasti članu IO KŠP Juretu Golobu, izvrstnemu plezalcu in trenerju, ki mi je v veliko pomoč tako pri KŠP kot tudi v društvu.

**Komisija za športno plezanje verjetno ima neko vizijo. Če jo lahko na kratko predstaviš...**

Naše osnovno vodilo ob nastopu mandata je bilo, da bo KŠP delovala za in v interesu posameznega kluba in vsakega plezalca. Z novim pravilnikom KŠP smo želeli ukiniti monopole, ki so nastali pretekla leta. Trenutno se ukvarjamo z več področji, med katerimi kaže izpostaviti celovito skrb za slovenska plezališča, ureditev področja izobraževanja za trenerski kader za 2. nivo strokovnosti in ponovitev seminarja za športne pedagoge – Plezanje v šoli. Tega smo letos izvedli v sodelovanju s Fakulteto za šport, s katero želimo še tesneje sodelovati. Izboljšali bi radi tudi seminarje in izpite za inštruktorje športnega plezanja ter učinkovitost izpitov za športne plezalce.

Ves čas vodimo urejanje problematike parkiranja v Ospu, ki ostaja obveza KŠP še naprej. Zaenkrat smo oblikovali in postavili informacijske table in letake za usmerjanje plezalcev v Ospu, rezultat je povečana strpnost lokalne skupnosti do plezalcev. Izzivov nam ne bo zmanjkalo.

**Toliko let dela na določenem področju verjetno ni samo osebna preokupacija, tukaj gre verjetno že za družinski način življenja? S športnim plezanjem ste verjetno pri vas vsi povezani!?**

Športno plezanje je pri nas družinski šport, veliko počitnic je bilo namenjeno prav plezanju. Plezanje je zame povezano s preživljanjem prostega časa v naravi, gibanjem in druženjem. Ob velikem številu različnih plezališč je aktivno možno plezati preko cele sezone. Pri plezanju v dvorah zagretost malo popušča.

**Za konec pa nekaj o vaših osebnih načrtih. Kaj se bo našlo najprej na seznamu neobveznih plezalskih potepanj, se pravi izven tekmovanj, priprav, izven obveznosti v KŠP?**

Za letošnje leto še ni dokončno odločeno vsekakor pa obisk kakšne lepe naravne lokacije, kot je bil na primer lanski Briancon, kjer se poleg plezanja ponuja še možnost kolesarjenja in pohodništva.

**Obstaja še kakšna posebna želja obiskati plezalsko področje, ki ga iz takšnega ali drugačnega razloga že nisi ali niste uspeli, pa mogoče nekoč, ko bo primeren čas, priložnost...?**

Taghia v Maroku je vsekakor področje, kamor bi še enkrat šel, tako – odpravarsko - plezat. Pred štirimi leti sem s prijatelji tam odkrival morje prvovrstnega rdečega apnenca, kjer mi je ostalo še precej izzivov. Nedavno sem slišal za novo področje Oltre Finale, od koder poročajo tudi o izvrstnih plezališčih. Pa saj ni problem najti ustreznega cilja, težje je zbrati dneve dopusta in se za dva tedna povsem odklopiti. V Taghiji ni GSM signala...

Ampak včasih je celo dobro, če ni signala, saj le tako lahko pobegnemo pred vsakodnevni obveznostmi, ki ne dajo dihati. Vsekakor pa je pred Alešem še veliko nalog ter izzivov, pri tem pa mu lahko želimo le čim več uspehov ter strpnosti in sodelovanja tistih, ki resnično želijo, da naše športno plezanje še naprej žanje uspehe!



Taghia-Maroko

# VIA ALPINA - ALPE OD ZAČETKA DO KONCA



Od leta 2002 poteka trasa Via Alpina od Trsta (Italija) do Monaka, od Jadranskega do Sredozemskega morja, in s svojimi 5.000 kilometri pohodniških pešpoti, razdeljenih v pet odsekov, prečka osem evropskih držav: Slovenijo, Italijo, Avstrijo, Nemčijo, Lihtenštajn, Švico, Francijo in Kneževino Monako.

## ZGODOVINA POTI

Leta 1991 se države na področju Alp povežejo s podpisom Alpske konvencije. Osem alpskih držav Nemčija, Avstrija, Italija, Francija, Švica, Slovenija, Lihtenštajn in Monako ter Evropska unija ratificira mednarodno konvencijo s skupnim ciljem zagotoviti trajnostni razvoj celotnega območja Alp. Na pobudo franco-

skega združenja za pohodniški turizem - Grande Traversée des Alpes - je leta 1999 nastala zamisel o veliki čez alpski transverzali, ki bi bila hkrati simbolična vez med osmimi državami podpisnicami Alpske konvencije, izraz kulturne povezanosti alpskega loka in podpora trajnostnemu razvoju turizma. Poimenovali so jo **VIA ALPINA**.

V okviru evropskega programa Interreg za Območje Alp so bile določene, označene in opisane poti ter izdelani prvi večjezični promocijski instrumenti. Izvedene so tudi študije in pilotni projekti o izboljšanju kakovosti in trajnostnega razvoja turistične ponudbe. Leta 2002 pot Via Alpina uradno ustanovijo in priznajo ministri za okolje osmih alpskih držav kot prispevek k uresničevanju Alpske konvencije.

*Via Alpina poteka v celoti preko osem držav, 30 dežel, kantonov ali pokrajin in več kot 200 občin. Od obale Jadranskega morja do Ligurskega morja prečka najvišjo točko na višini 3019 m preko Niederjocha (na italijansko-avstrijski meji). V celoti obsega 5.000 km pohodniških pešpoti.*

## OBSEG POTI

Traso Via Alpina sestavlja pet odsekov: rdeča, vijolična, rumena, zelena in modra pot:

- Rdeča pot: 161 etap. Povezovalna pot od Trsta do Monaka čez osem držav.

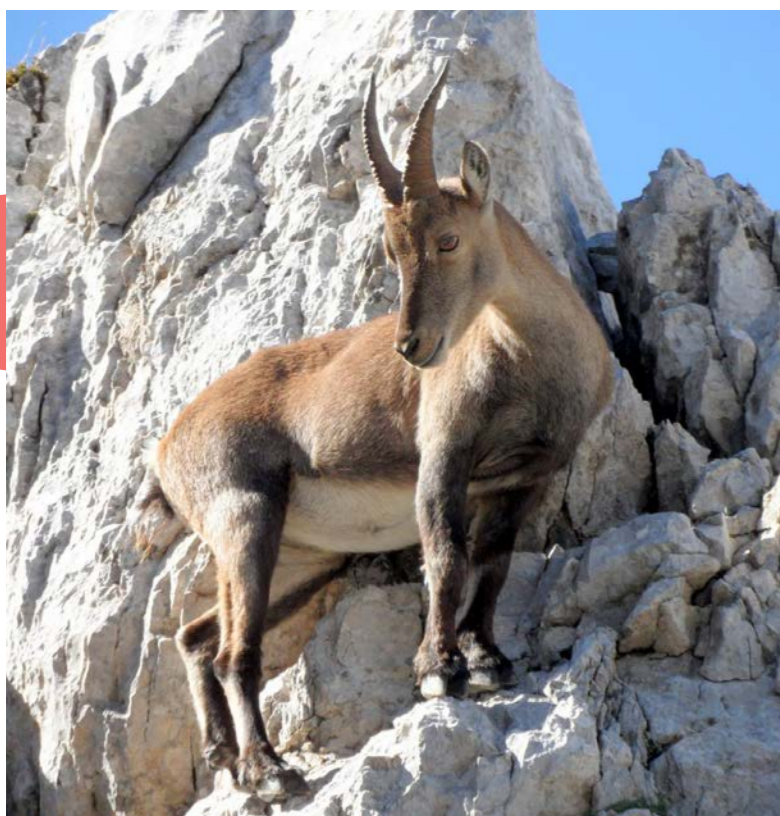


- Vijolična pot: 66 etap. Slovenija, Avstrija, Nemčija.
- Rumena pot: 40 etap. Italija, Avstrija, Nemčija.
- Zelena pot: 14 etap. Lihtenštajn, Švica.
- Modra pot: 61 etap. Švica, Italija, Francija.

Sestavljena je iz 342 etap, med katerimi je 58 čezmejnih, od tega 22 v Sloveniji, 121 v Italiji, 30 v Nemčiji, 70 v Avstriji, 3 v Lihtenštajnu, 55 v Švici, 40 v Franciji in 1 v Monaku. Poti Via Alpina potekajo v največji meri na nadmorski višini med 1.000 in 3.000 metri ter upoštevajo tipologijo masivov in njihove podnebne značilnosti. Poslužujejo se alternativnih in dodatnih pohodniških mrež, da bi tako kar najbolje porazdelili turistično prisotnost na gorskih območjih. Dostopna je vsem. Običajno se jo koristi v času od 1. julija do 15. septembra. Toda nekatere odseke se lahko glede na njihovo nadmorsko višino in/ali izpostavljenost prečka tudi v daljšem časovnem obdobju. Pot je povsod srednje težavnostne stopnje, saj se izogne težkim alpinističnim smerem in ledenikom. Poti so dobro markirane in

*Via Alpina se je potrdila kot ena najbolj znanih pohodniških poti po vsem svetu – leta 2010 ji je ameriška revija „Backpacker“ podelila nagrado World’s Best Hike zaradi edinstvene kombinacije narave, kulture in infrastrukture.*

v rednih presledkih označene z nevsiljivo ploščico z logotipom Via Alpina. Sicer pa zdaj že številna «mesta na pragu Via Alpina» omogočajo dostop do teh poti. S svojo umeščenostjo v bližini najlepših naravnih in kulturnih znamenitosti omogoča Via Alpina odkrivanje alpske dediščine v vseh njenih dimenzijah in vzpodbuja spoznavanje prebivalcev, njihovih običajev, šeg, obrti in načina življenja. Prečka 10 narodnih parkov, 17 naravnih parkov in 22 naravnih rezervatov. Tamkajšnjim prebivalcem ter pohodnikom in obiskovalcem so na voljo ponudbe za odkrivanje okolja in aktivnosti za osveščanje. Obstoječe poti in strukture že imajo svojo vrednost: »ne želimo ustvarjati novih poti niti dodatnih okolju neprijaznih infrastruktur«. Ob koncu vsake etape ima pohodnik na voljo možnost prenočitve in krepčila. V rednih presledkih so



mu na voljo trgovine in druge storitve, ki jih potrebuje. Celotna pot je dobro povezana z javnimi prevoznimi sredstvi, vsi lokalni ponudniki turističnih storitev pa se na ustrezen in primeren način trudijo izpolniti pričakovanja pohodnikov.

### PRISPEVEK K LOKALNEMU RAZVOJU

Via Alpina je zaradi svoje povezanosti s 30 deželami, kantoni, pokrajinami in več kot 200 občinami dokaz močnega vzpodbujanja lokalnega razvoja, tako za ponudnike turističnih storitev kot za številne zadevne lokalne skupnosti. Via Alpina je »izložbeno okno« alpskih območij na mednarodnem tržišču, saj želi zagotoviti novo ponudbo aktivnosti za vodiče, spremljevalce in upravljavce prenočitvenih kapacitet. Nenazadnje je tudi prostor za izmenjavo izkušenj med gorskimi ponudniki turističnih storitev s ciljem pospeševanja izboljšanja kakovosti turistične ponudbe pohodnikom. Via Alpina pomeni pravo rdečo nit povezovanja med regijami.

### SLOVENEK PO POTI VIA ALPINA

Ob dopolnitvi svojih 40 let se bo v mesecu juniju po rdeči poti odpravil **Igor Gruber** iz Velenja, velik ljubitelj narave in gorništvu že od mladih let. Alpe, v katere je pogosteje zahajal zadnjih šest let, so ga osvojile s svojo lepoto in tudi ranljivostjo. Via Alpina se mu je pokazala kot čudovita možnost spoznati Alpe v enem

samem zamahu. Njegov cilj je prehoditi povezovalno rdečo pot v obratni smeri, v enem zamahu od Monaka do Trsta, v 100 dneh in obiskati najbolj zanimive vrhove v bližini poti. To je pravzaprav povezovalna pot med vsemi 8 alpskimi državami. Večkrat prečka glavni alpski greben in hkrati povezuje Alpe od Trsta do Monaka preko Bavarske in Lihtenštajna. Pot kar 44-krat prečka državne meje, pa tudi nekdanje meje, kjer še danes stojijo vojaške razvaline v spomin in opomin, da so bile naše spokojne gore vse prevečkrat prizorišče hudih bojov. Prehodil bo 2.624 kilometrov in za pot predvidoma potreboval 878 ur. Višinska razlika, ki jo bo na poti premagal je skoraj 140.000 m. Njegov namen je pokazati ljudem kako pomembno je preživljanja prostega časa v naravi in ohranjanje nedotaknjene naravnega okolja za bodoče generacije. Hkrati pa bo to promocija pohodništva, planinstva, gorništvu in promocija večdnevnega pohodništva, vztrajanja in premagovanja samega sebe.

Približati mlajšim generacijam, da se življenje ne vrti samo okoli računalnikov in ekranov. Človek ima 5 telesnih čutov. Svet je potrebno doživljati z vsemi čuti do v celotnem območju doživljanja. Prav tako pa človek doživlja svet tudi z drugimi netelesnimi čuti.

Izvedba takega projekta zahteva ogromno priprav. Poleg mentalne in fizične pripravljenosti tudi kar nekaj finančnih sredstev. Predvideni stroški izvedbe projekta so med 9.000 in 10.000 EUR. **V kolikor mu želite pomagati, lahko donirate sredstva. Informacije o tem dobite na družabnem portalu Facebook na njegovi strani Via Alpina - Direct.**

Več o Igorju in njegovi poti pa v naslednji številki Strmine. ●



## ... pa TAka

Mesec dni je naokoli in spet sem tu. Pravzaprav dve leti sta naokoli, odkar sem odšla na prav posebno avanturo. Važna je pot pravijo, a brez cilja ni poti. Tako si v začetku leta 2013 namislim, da potrebujem nek cilj, da se premaknem iz mrtve točke. Moje sanje so, priznam, stopiti na najvišje vrhove celin. Morda le zato, ker bi obiskala vse celine in začutila delček življenja v tistih daljnih krajih. Morda le zato, da vidim kaj je na drugi strani, ko stojiš na vrhu. Morda le zato, ker so pač najvišji. Mislim, da bo veljajo kar vse stroje, pa še potepam se prav rada po svetu in uživam v naravi, kjer si nabiram novo energijo.

Elbrus... Še pred leti se mi je zdelo pomisliti na kaj takega nemogoče, kaj šele, da bi stala na njegovem vrhu. Ko pa prvič pomisliš in si nekaj zaželiš, te misel ne zapusti in te želja razjeda in sanje so vedno večje. Prva prijava v skupino, ki naj bi odšla leta 2011 na najvišji evropski vrh, je bila neuspešna. Vzpone so odpovedali, zaradi notranjih nemirov in nekaj mrtvih na Kavkazu. Vendar se v drugo vse odvija kot po maslu. Prijavila sem se zadnja, nekako se je našel prostor zame. Sreča. Nekaj uvodnih srečanj sem zamudila, a sem fanta od Vertiga že poznala in z veseljem z njima odhajala na ture. Le tri mesece sem imela za priprave, snega pa v naših gorah preveč in slabe razmere za kakšne resne ture in sem delala »takratke«, velikokrat na teden. Sinovi so mi ves čas stali ob strani in mi pomagali po svojih najboljših močeh v času moje odsotnosti, ki jo je bilo mnogo več, kot prejšnje desetletje.

Konec meseca aprila smo odšli na pot, 12 vseh skupaj. Večer pred odhodom mi je bilo prav mučno, moram priznati. Vendar družba je bila fantastična, zbrana z vseh

vetrov in vseh generacij, tako da so se začetni dvomi hitro razpršili. Dobro smo se ujeli in vse je teklo kot po maslu. Ljubljana - Dunaj - Moskva - Mineralne vode - Terskol. Sledilo je nekaj uspešnih aklimatizacijskih vzponov. Bivanje in spanje na 3.800 metrih sredi belega gorovja Kavkaza, opazovanje sončnih zahodov in vzhodov, odlična družba, dobra hrana. Fantastično! In popolna sprostitev. Vreme nam je služilo vseh pet dni pod goro. Četrtek 2.5., 3.00. Bo kar bo, se ne obremenjujem. Pridem kamor pridem. Važna je pot, si govorim in če ne bo šlo več, obrnem. Doma me čakajo fantje. Sproščeno grem na pot. Vreme je super, jasno je, malo vetra. Ravno prav zame, ker imam rada, da je hladneje, saj drugače hitro zakuham. Na višini 5.000 metrov nas pozdravi sonce. Nov dan se prebujajo. Da bi le bilo čim več takih, si mislim. Korak mi zastane, postojim za hip in opazujem. Rdeče rumena žareča krogla se dviga in vse naokoli bela prostranstva. Pogled je neprecenljiv, še danes ga imam pred očmi. Vzpon ni tehnično zahteven, se pa vleče, še posebej prečka do sedla. Dobro napredujem, težav nimam, le korak je malo počasnejši. Na sedlu se ustavimo za kratek počitek. Vrh je pred nami, vendar skrit. Vem, da bom zmogla. Uživam in strašno mi je lepo. Še zadnja strmina, dobrih dvesto višinskih metrov. Strmina popusti, odprejo se bela prostranstva. Naš cilj je zahodni, najvišji vrh. Zagledam ga v daljavi in v teh nekaj zadnjih minutah se mi pred očmi odvijajo skoraj vse moje življenje, še posebej zadnjih nekaj let in mesecev. Zahvalim se v mislih mojim trem, kajti brez njih me ne bilo tu. Solze sreče stečejo po licu. Tako lepo je. 12.15 stojim na vrhu najvišje gore Evrope, Elbrus 5642 m. Nepopisno sem srečna!



Tamara Leskovar



# 120 LET PLANINSKEGA VESTNIKA

## REVIJA ZA LJUBITELJE GORA



Besedilo:  
**Marta  
Krejan Čokl**

„Da slovensko planinsko društvo doseže svoj namen (izdajati, pospeševati in podpirati zanimljive planinaslovne spise in slike), sklenil je odbor ‚Sl. pl. dr.‘ od leta 1985. počenši izdavat blagemu planinoslovstvu posvečen mesečnik, kateri bode objavljal zanimljiva predavanja in različne planinoslovne spise in slike“.

S temi besedami se je Planinski vestnik kot glasilo Slovenskega planinskega društva javnosti predstavil 8. februarja 1895, ko je izšla prva številka.

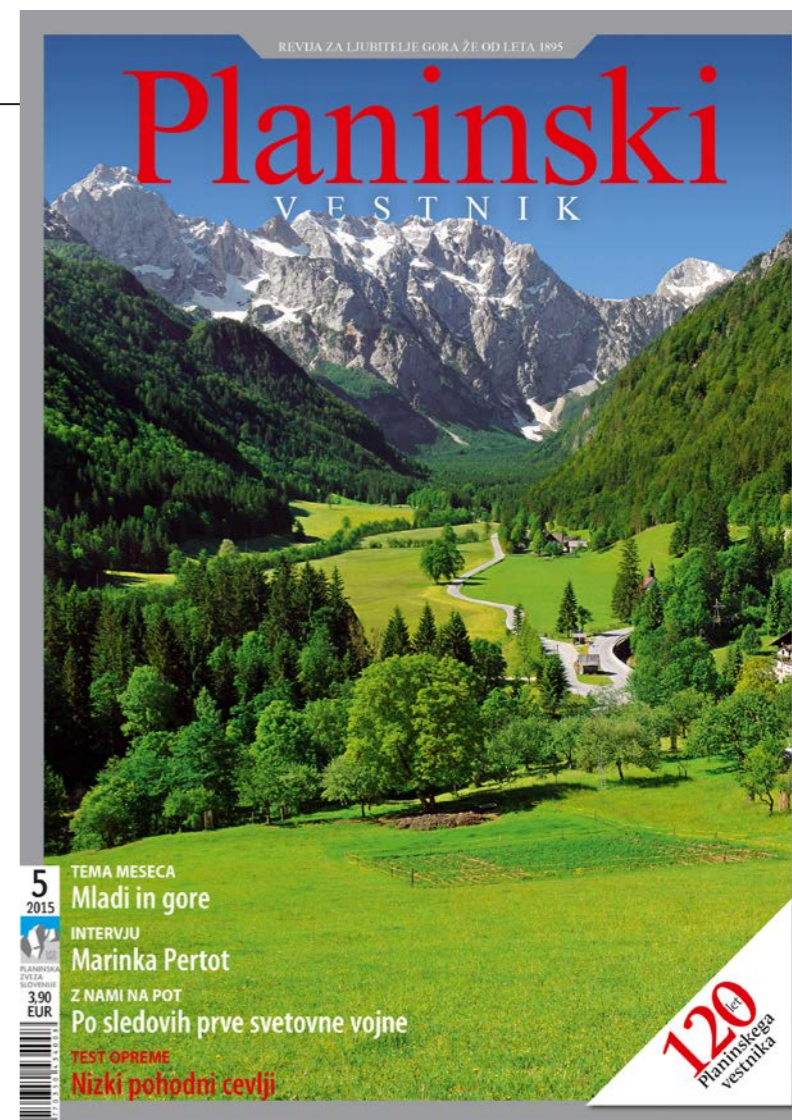
Izhajanje najstarejše slovenske revije, katere izdajateljica je Planinska zveza Slovenije, so v 120 letih prekinili le največji zgodovinski dogodki. V času prve svetovne vojne je izšla prehodna številka, od leta 1921 pa je revija ponovno redno izhajala. Druga svetovna vojna je bila razlog, da je Planinski vestnik izhajal neredno, leta 1945 pa je izšel kot Planinski zbornik. Od takrat dalje izhaja redno.

Planinski vestnik je revija, namenjena ljubiteljem gora, ampak kakor se razvija „hribolazenje“ in vse povezano z njim, tako se razvija tudi on. Vsebine objavljenih prispevkov so tako zdaj namenjene široki množici bralk in bralcev vseh starostnih skupin. Planincem Planinski vestnik predlaga in predstavlja različne ture po naših in tujih gorah, alpinisti lahko berejo o odpravah in najdejo ideje za plezanje v smereh in gorah, kjer še niso bili, vsi pa se izobražujejo o favni in flori, o vremenu in o opremi, potrebni in primerni za pohode in plezanje. Slovenske športne plezalke in plezalci dosegajo odlične rezultate v svetovnem merilu in tudi o njih lahko beremo v naši najstarejši reviji. Ker je njegova izdajateljica Planinska zveza Slovenije, Vestnik seveda predstavlja njene aktivnosti in obvešča o vseh aktualnih dogodkih in pomembnih

spremembah, zanimivih za bralke in bralce oz. članice in člane zveze. Beremo tudi intervjuje z zanimivimi ljudmi, na različne načine povezanimi s hribi, ki so vsak po svoje pustili pečat v našem gorništvu, pa naj gre za poslovneže, plezalce, oskrbnike koč, markaciste, gorske reševalce, gorske kolesarje, slikarje, pisatelje ... Da, Planinski vestnik objavlja tudi leposlovje in predstavlja nove publikacije, skratka, v njem vsak najde nekaj zase: beremo lahko še potopise, članke iz zgodovine, glaciologije, speleologije, toponimije in drugih ved, a tudi nasmejimo se ob prelistavanju, saj v njem poleg humorističnih zgodb lahko naletimo tudi na karikature. Nekaj časa je izdajo revije dvakrat letno dopolnjeval samostojni krajši vodniček.

Besedila so vedno „okrašena“ s fotografijami, pri izbiri katerih je pisec in članom uredniškega odbora najpomembnejša kvaliteta. Že leta 1908 je uredništvo bralkam in bralcem obljubilo manjše spremembe, predvsem dobre ilustracije, ki so jim sledile fotografije. Te so bile zaradi tehničnih možnosti in pomanjkanja denarja sprva bolj dokumentarne kot estetske, spremembe, ki so se jih lotevali uredniki, pa zaradi tega predvsem vsebinske. Prva barvna številka je zato izšla šele leta 2001, težave s fotografijami pa so po svoje v veliki meri rešili vedno bolj kvalitetni in dostopni digitalni fotoaparati, seveda pa tudi odlični fotografi. Razvoj tehnologije je pripomogel tudi k temu, da je bil leta 2012 zaključen projekt prenosa vseh izvodov revije v digitalno obliko in na svetovni splet.

Če bi iz vseh 1300 oz. nekaj več izvodov posamezne številke Planinskega vestnika, kar je okoli 65.000 strani, zgradili stolp, bi ta v višino meril 4 metre, če bi jih stehali, bi pa tehtnica pokazala 120 kilogramov. In če bi vsak dan v letu člo-



**Revija se je spreminjala, njeno vodilo pa ostaja isto. Arhiv Planinskega vestnika.**

vek prebral en izvod, bi za branje vseh porabil 3 leta in 7 mesecev.

Ob pomembnem jubileju se lahko „pohvalimo“ s takimi in drugačnimi številkami, a tisto, kar šteje, so zgodbe, ki jih je Planinski vestnik pripovedoval vsa ta leta in jih bo še naprej. So take, zaradi katerih rečemo „Gremo spet!“ in so tudi take, ki opominjajo in spominjajo ...

Za 120 let izhajanja Planinskega vestnika so v veliki meri odgovorni glavni uredniki: Anton Mikuž (1895–1908), Josip Tominšek (1908–1940), Arnošt Brilej (1941–1949), Tine Orel (1950–1979), Marijan Krišelj (1980–1985), Milan Cilenšek (1986), Marjan Raztresen (1986–2001) in aktualni glavni urednik Vladimir Habjan (od 2001).

**Prva številka Planinskega vestnika je izšla 8. februarja 1895. Arhiv Planinskega vestnika.**

# ZAKLADNICA NARAVE MED POHORSKIMI GOZDOVI



Besedilo in  
foto arhiv:  
**Karmen  
Razlag**

## S KOLESOM PO POHORJU

Pohorje, to mogočno oblato pogorje med Mariborom in Slovenj Gradcem, v vrhnjih delih visoko od 1.100 do 1.500 metrov nad morjem, ni nikjer prestrmo. Bogato je z vodami in zaradi neprepustnih magmatskih kamnin tudi vododržno. Manj znane

lepote skriva na svojem bolj strmem, bolj senčnem severnem pobočju, kjer se Šumik vrtoglavo spušča v kanjono sotesko potoka Lobnica. Pohorje je povsod zaobljeno in obenem poraslo z dišečimi smrekovimi gozdovi, da včasih spregledate, kdaj ste prišli na katerega od njegovih vrhov. Po-

Komisija za turno kolesarstvo (KTK PZS) vsako leto sredi avgusta organizira turnokolesarski tabor. Prvi dve leti se je tabor mudil v Bavščici, naslednji dve leti na Koroškem v Koprivni, pretekli dve leti pa na Pohorju. Letos, že sedmič zapored, vabljeni vsi, ki uživate v gibanju v naravi, da se nam pridružite na Gorenjskem, natančneje, v Kranjski gori med 11. in 16. avgustom 2015 (več informacij: <http://ktk.pzs.si/novice.php?pid=10039>).

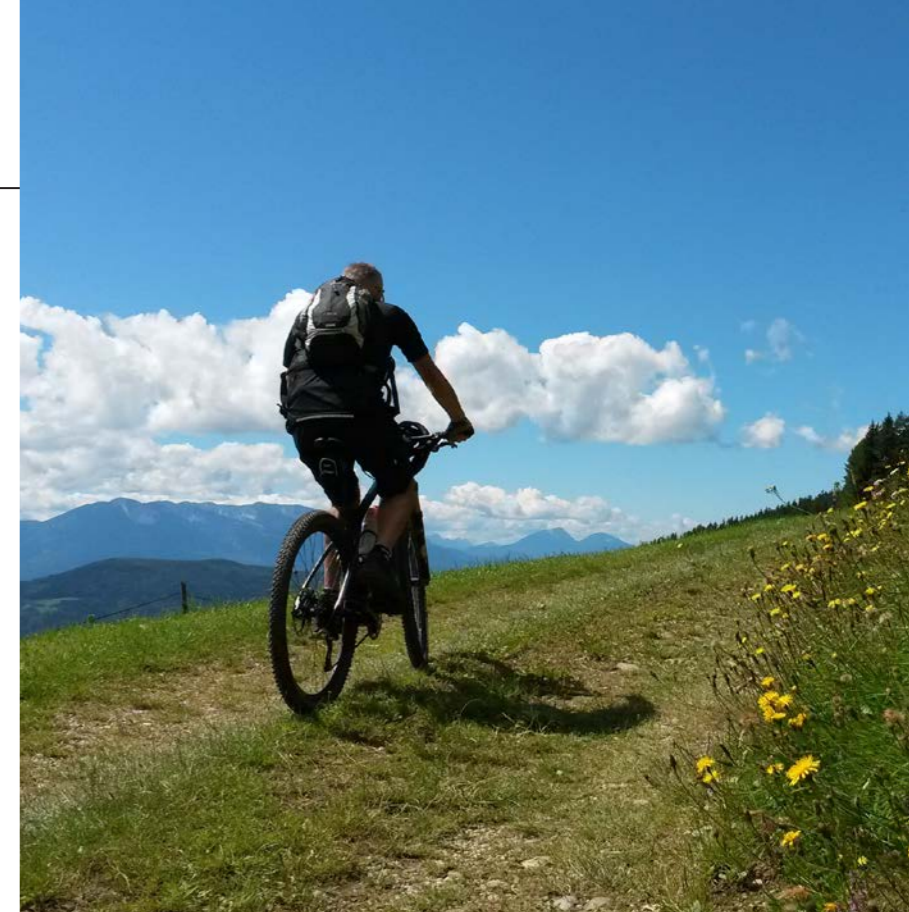


horske vododržne kamnine so razlog, da se po površju Pohorja vrstijo temna jezera. Zaradi tihega, plitkega ždenja izletnik redkokje tako polno doživi lepoto Pohorja, kakor prav na prijetnih poteh do Črnega jezera ali do Lovrenških jezer sredi rušnatega območja in iglastih gozdov.

Baza lanskega tabora je bila v Rušah, v Hotelu Veter. Pod vodstvom štirih usposobljenih turnokolesarskih vodnikov so udeleženci opravili poleg krajše preizkusne ture še 4 celodnevne kolesarske izlete, med njimi smo se podali tudi na ogled dveh pohorskih biserov Črnega jezera in Lovrenških jezer, do katerih smo v zadnjem delu seveda dostopili peš.

Tabor se vedno prične s popoldanskim zbiranjem in spoznavanjem udeležencev, kateremu sledi delavnica varne vožnje, ki je tokrat potekala v idiličnem okolju ruškega Letnega odra. Za zaključek smo se družno podali še na kratko preizkusno turo, kjer so udeleženci imeli priložnost nova pridobljena znanja preizkusiti tudi v praksi. Večer prvega dne smo zaključili s predavanjem o opreми turnega kolesarja in popravilih na terenu.

Lansko poletje nam ni bilo naklonjeno s sončnimi žarki in zaradi naliva smo program drugega dne nekoliko prilagodili razmeram na terenu. Namesto na Lovrenška jezera smo se podali na klasično turo lokalnih mariborskih turnih kolesarjev, ki zajema obisk Ruške kočice na Arehu, vzpon na »Mariborski razglednik« ter spust po progi mariborskega kolesarskega parka. Daljši vzpon nam je kljub mrazu, ko smo skozi goste pasove megle ugledali kar ob poti kakšen ducat gob, risal nasmeške na obrazu. Postanki ob poti so bili krajši, nahrbtniki pa ob koncu ture težji za kakšno okusno pohorsko gobo. Večer je bil popestren s



potopisnim kolesarskim predavanjem o Črni Gori.

Tudi tretji dan tabora nam vreme ni bilo naklonjeno. Zato je sledil ogled mesta Maribora, čemur je sledila degustacija odličnih štajerskih vin v hramu vinske tradicije - Hiši Stare trte, na pročelju kateere raste Stara trta, najstarejša trta na svetu. Zatem smo se podali še na vinorodno območje, v osrčje Svečinskih goric, natančneje na Špičnik, kjer smo navdušeno pozdravili čudovit pogled na srce med vinogradi, pogled na edinstveno »Srčno« cesto pri nas. Ob tem smo seveda obiskali tudi lokalnega vinarja in se razvajali v okušanju štajerskih dobrot. Večer nas je ob fotografijah popeljal na oddaljeno Šrilanko.

Četrty dan tabora smo se z avtomobili odpeljali do Lovrenca na Pohorju, izhodišče naše tokratne ture. Po stranskih cestah in kolovozih smo se mimo ribnika Jezerc priključili glavni cesti iz Lovrenca proti koči na Pesku, ki smo jo izkoristili za kosilo in počitek po dolgem vzponu. Vzpon proti Lovrenškim jezerom smo opravili v precejšnjem mrazu in rahlem pršenju, kar ni pokvarilo našega odličnega vzduš-

ja in visoko šotno barje se nam je v megli predstavilo resnično kot mistična Jezer-nikova dežela, polna presenečenj. Zvečer smo se podali še na fotografsko kolesar-sko potepanje v Finale Ligure ob Azurni obali in do Briançona v francoskih Alpah.

Peti dan tabora smo se polni optimizma, da bomo končno preživeli dan brez dežja, odpravili skozi slikovito dolino Lobnice v smeri proti pragozdu Šumik. Krajši po-stanek pri koči na Šumiku smo ponovno izkoristili za malico in počitek, saj je bil glavni del vzpona za nami. Sledilo je na-daljevanje po odmaknjenih kolovozih in gozdnih vlakah v smeri proti spomeniku Pohorskemu bataljonu na Treh žeblih. Tudi tokrat se dežju nismo izmuznili. Po krajšem postanku pri domu na Osankar-ici smo se nato po brunčani poti poda-li peš proti Črnemu jezeru. Ob povratku proti Rušam je sledil še kratek postanek pri koči Cojzerca. Po večerji pa je za vsaj malo sonca poskrbelo predavanje o sonč-ni dolini Vinschgau (Val Venosta), kjer praktično sredi Alp uživajo v 300 son-čnih dnevih na leto.

Tabor se je bližal koncu in pred nami je bila še zadnja tura tabora. Košenjak je sicer nekoliko oddaljen od naše baze v Rušah, vseeno pa si v poletnem času ned-vomno zasluži obisk. Po pričetku v Gor-tini ter ogrevanju do Murenhova vzpon ne popušča praktično vse do vrha, vse to pa poplačajo izjemni razgledi na Peco, Uršljo goro in Kamniško-Savinjske Alpe. Zadnjih 300 višinskih metrov seveda mo-ramo opraviti peš. Prihod na sam vrh je bil poplačan z bogato bero borovnic, ki so na višini 1.500 metrov šele prav dozo-rele. Posledično temu se je zamaknil tudi naš odhod v dolino, okrog naših ustnic pa so se zarisali vijolični odtenki. Te smo zabrisali ob okusnih koroških jedeh v go-stilni v Muti, kjer smo naše druženje tudi zaključili.

Udeležence in vodnike so navdušile nar-avne lepote, ki smo jih bili deležni na Pohorju in Kozjaku. Seveda je odlična in pestra družina turnih kolesark ter kole-sarjev, med katerimi je bila na tokratnem taboru prvič prisotna tudi celotna druž-i-

na, poskrbela za obilico dobre volje tudi v trenutkih, ki so bili vse prej kot prijetno poletni.

Ob koncu smo ugotovili, da nam Pohor-je svojo čarobnost pričara v vseh letnih časih in v vseh vremenskih pogojih, zato ni ovir, da ga ne bi obiskali, če ga še niste. Vabljeni tudi na skupne ture, ki jih organizirajo posamezni turnokolesarski odseki na območju Pohorja. *Spremljajte koledar turno kolesarskih izletov posame-znih odsekov na spletni strani: <http://ktk.pzs.si/koledar.php>*



### ZGODBA O JEZERNIKU

Pod Roglo se je nekoč razprostiralo veliko temno jezero, v katerem je domoval povodni mož, ki so ga imenovali Jezernik. Okoli jezera so se sprehajale vile in živali, saj je bila okolica mirna in spokojna.

Globoko spodaj ob Radoljni pa je živel kmet Smodivnik z lakomno ženo Jero. Ta je moža zmeraj, ko je zmanjkalo denarja, pošiljala v okolico jezera sekati največje in najlepše smreke. Ker je Jezernika kot zaščitnika narave to zelo jezilo, je poslal h kmetu svojega palčka Možuha, da mu v zameno za smreke ponudi možnjo cekinov. To je nekaj časa tako veljalo. Ker pa je lakomna Jera zahtevala vedno več, Je-zernik pa te lakomnosti ni hotel več podpirati, je denarja hitro zmanjkalo in je Smodivnik zopet začel sekati okoli jezera.

Takrat je Jezernik opozoril oba z ženo in jima velel, da naj raje gresta domov in prenehata s sekanjem dreves, sicer ju bo doletela nesreča. Jera tega ni hotela verjeti in je moža silila, da je sekal in sekal.

Neke noči se je nad jezerom razbesnela strašna nevihta. Jezero je bilo preveč polno in je prestopilo bregove ter odplavilo hišo Smodivnika, lakomno Jero, vse hlode in tudi kmeta samega. Jezernik pa se je umaknil v podzemne vode Lovrenških jezer.

*Drago Vresnik, Jezernik, 1986*

### NAPOVED TURNO-KOLESARSKIH TUR V OKVIRU PLANINSKIH DRUŠTEV:

- 6. 6. 2015 - **Gora Oljka** (TKO PD Mislinja)
- 13. 6. 2015 - **Dan slovenskih planin-skih doživetij na Krvavcu** (KTK PZS)
- 13. in 14. 6. 2015 - **Banovci - krožna dvodnevna tura** (TKO PD Maribor Matica)
- 14. 6. 2015 - **Kofce**, 1488 m (PD Lju-bljana Matica)
- 20. 6. 2015 - **Seminar tehnike vožnje na Krvavcu** (TKO PD Kranj)
- 20. 6. 2015 - **Menina planina** (PD TAM Maribor)
- 5. 7. 2015 - **Matajur**, 1642 m
- 11. in 12. 7. 2015 - **Dolomiti** (Sillaner Hutte, 2447 m in Markinkele, 2547 m) (PD Ljubljana Matica)
- 12. 7. 2015 - **Kolesarjenje po Pohorju** (TKO PD Slivnica pri Celju)

### TURNOKOLESARSKI TABOR 2015:

- 11.-16. 8. 2015 - **7. turnokolesarski tabor KTK Kranjska Gora 2015** (KTK PZS)

### OSTALI GORSKO-KOLESARSKI IN REKREATIVNI KOLESARSKI DOGODKI:

- **Black Hole Bike Festival** [http://www.blackhole-bikefest.com/?page\\_id=23](http://www.blackhole-bikefest.com/?page_id=23) (Black Hole maraton: <http://www.blackhole-marathon.si/razpis/>)
- **Bike festival Pohorje** [www.bikefestival.si](http://www.bikefestival.si)
- **Loka MTB maraton** [www.mtbmaraton.si](http://www.mtbmaraton.si)

### SLOVENSKA ENDURO MTB SERIJA:

- <http://www.sloenduro.com/sloenduro-2015/>

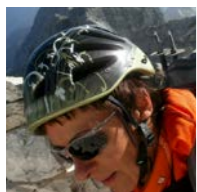
### ŠE OSTALI KOLESARSKI DOGODKI V SKLOPU AKCIJE SLOVENIJA KOLESARI:

- <http://www.felixa.si/datoteke/kolslokol.pdf>

*Napoved planinskih izletov v mesecu maju najdete na strani Planinske veze Slovenije -*

*<http://pzs.si/koledar.php?mesec=5&leto=%202015>*

# VAL ROSANDRA - DOLINA GLINŠČICE



*Besedilo:*  
**Lidija Jerkič**  
*Fotografije:*  
**Lidija Jerkič**  
**in**  
**Boris**  
**Strmšek**

Pred leti so me povabili v Glinščico prijatelji. Od takrat jo redno in rada obiskujem. Vse sorte reči smo že našli v njej. Jezero (San Lorenzo), vas na obrobju, kjer sem šla prvič in kjer greš najprej dol ter se potem vračaš nazaj gor. Boljunec (Bagnoli val Rosandra), najbolj leno izhodišče, kjer greš lahko do zatrepa oziroma vasice Botač (Bottazzo) in nazaj po lepi ter urejeni stezi. Lahko si to izhodišče malo začiniš, pa se potikaš ob vodi rečice Glinščica do slapu Supet, ki se bohota sredi doline, pravzaprav bolj soteske.

Za izhodišče si lahko izbereš tudi vas Beka na slovenski strani, ravno na nasprotni strani od Lorenza in spet moraš najprej dol, pa nazaj gor. Lahko malo begaš gor in dol ter se na primer iz Boljunca odpraviš do planinskega doma Mario Premuda, ki je s 85 metri najnižje stoječi planinski dom daleč naokoli. Tam jo prhneš v breg in se čez melišča prav po gor-

ske povzpneš na razgledišče nad Krogljami ali malo po nerodnosti na Mali Kras, kot se je tudi že zgodilo. In od tam greš proti Botaču. Ni treba čisto do tja, vmes se lahko spustiš do Comicijevega spomenika in mimo lepe cerkvice Sv. Marije na Pečah do sprehajališča na dnu. Pa si nadihal 400 višincev.

In potem se lahko v Botaču spet zagrižeš v breg, vse do nekdanje železniške proge, ki je sedaj raj za kolesarje in sprehajalce (kolesarska pot Giordano Cottur), stopiš do razgledišča pri Zabrežcu in se spet spustiš do Planinskega doma. Pa jih imaš še skoraj 300. Tole skakanje z brega na breg lahko ponavljaš po želji, dela je za cel dan. In ko te boljijo noge, greš lahko še malo višje in se kakšni dve uri obešaš po rokah na manj znanih feratah ali v plezalnih smereh.

Samo dolino je mogoče obiskati z več koncev in ko so leta 2011 o njej napisali nekaj več v Planinskem vestniku, se je

*Dolina Glinščice je malo manj poznana dolina, ki leži v Italiji, ob njenem robu pa poteka meja s Slovenijo. Je naravni rezervat (Riserva naturale della Valle Rosandra) na območju občine Dolina v Furlaniji-Juljski krajini.*



obisk slovenskih pohodnikov radikalno povečal. Po njej teče reka Glinščica, ki se v morje izliva v tržaškem zalivu, natančneje Žavljah (Aquilinia), od Trsta pa je oddaljena le nekaj kilometrov. Primeren cilj za zgodnjo pomlad ali pozno jesen, ko je višje v gorah manj prijetno, morska klima tu naokoli pa je pravi balzam za telo in dušo.

Predstavljajte si torej kanjon ali bolj ozko dolino. Na njenem začetku je Trst z morjem, vhod pa v mestecu Boljunec. Do tja se pripeljete najbolj preprosto tako, da avtocesto Ljubljana-Koper zapustite na izvozu Kastelec in se usmerite proti Socerbu. Tam prečkate mejo in se peljete še nekaj kilometrov naravnost do Boljunca. Na začetku mesteca boste na desni strani opazili kulturni dom Franceta Prešerna, tam parkirate. Do izhodišča pa vodi še več različnih možnosti. Po cesti greste nato peš najprej do Planinskega doma. Če gledate navzgor po dolini in s hrbtom proti morju, imate na levi razglednik pri Zabrežcu, nad njim ferate, na levi strani je tudi opuščena proga bivše železnice in zgoraj na robu naselje San Lorenzo. Spodaj, po sredini teče reka, dolina pa zavija na desno. Na koncu te doline je Botač, s tremi hišami in gostilno ter bivšo stražarnico, kjer je bil nekoč mejni prehod. Desno nad vami je na vrhu razglednik nad Krogljami, še naprej Mali Kras. Nekje sredi doline in pobočja sta cerkev Sv. Marije na Pečah in spomenik Comiciju.

Če boste v dolini Glinščici iskali ferate, pozabite na zgornji opis. Takole jih boste najlažje našli: primorsko avtocesto zapustimo na izvozu za Kozino in v križišču nadaljujemo v smeri Krvavega potoka, kjer kmalu prečimo državno mejo. Nadaljujemo skozi vas Pesek/Pese. Kmalu na levi strani zagledamo smerokaz za Val Rosandro/Glinščico, zavijemo ostro levo



in nadaljujemo do vasi San Lorenzo/Jezero. Parkirišče je takoj za vasjo, na levi strani, kjer je tudi obvestilna tabla in nekaj metrov oddaljena razgledna točka, s katere je čudovit razgled na Tržaški zaliv. Po cesti se sprehodimo do odcepa do ferate Bruno Biondi, približno 5 minut hoje. Lahko se pa peljemo še dva ovinka nižje, imamo oči močno na pecljih in bomo na levi opazili majhno parkirišče, na desni pa stezico in celo markacijo na drevesu. In nič več. Tu sem običajno



## ZAVAROVANE PLEZALNE POTI

parkirala tudi sama. Za ljubitelje kratkih pristopov je stvar kot naročena. Po par minutkah sploh ne hudega klanca, ste pod steno. Pred vami je lestev, značilna za ferato Zimska roža (Rose d'inverno).

Par metrov naprej je vstop v drugo ferato, Nos imenovano (Nase), ki ni z ničemer označena. Še najhitreje jo boste našli, če boste gledali malo navzgor, kjer boste videli jeklenice. Te se v prvi tretjini zelo hitro dvignejo po navpični steni, naredijo sicer dva ovinka. Ta del je precej zahteven, je pa kratek. Opremljen je tudi z varovališči za pomoč pri vzponu z vrvjo (dodatno varovanje poleg samovarovanja).

Če boste premalo pozorni, boste hitro pri drugih klopcah na levi, kot sem bila jaz. To je previsoko, je pa tam lepa jama. Treba je nazaj par metrov, tam je odcep v desno, označen na skali za ferato Bruno Biondi. Kmalu boste na začetku ferate. Lahko začnete tu, ali pa prečite pod skalami še kakšnih 10 minut in pridete na drug konec. To tudi predlagam.

Ferate so narejene kot prečenje, le da prečenje ne poteka naravnost, ampak gor in dol, pri čemer je razlika med najnižjim in najvišjim delom menda manjša kot 50 m. Kar nekaj zahtevnejših odsekov ima. Da, oprema je tu potrebna. Od samovarovalnega kompleta, do rokavic in čelade, tudi kakšna popkovina morda za koga, da malo počije. Veliko je uporabe rok in trenja. Ferate niso vredne podcenjevanja, čeprav zglejajo pohlevne, znajo pokazati roge. Imajo pa zanimivo lastnost, saj je mogoče zahtevnejše dele sem in tja enostavno preskočiti po potki, ki teče pod njimi. Najtežja je Biondi, najlažja je Roža.

Za cel krog, to je preplezati vse tri ferate, potrebujete kakšne tri ure in pol.

Pojdite kdaj na te konce, kjer se še malo slovenščina meša z italijanščino, kjer imajo slapove, kanjon in najnižje ležečo planinsko kočjo, pa travnate, skalnate in železne poti, poti za alpiniste, grebenčkarje in kolesarje, zgodbe o rekah, mlinih, vodovodu in železnicah. Pa še marsikaj, če odpreš oči. Ali zapreš. ●



# MARJAN PUČNIK – MAAC



Pripravila:  
**Karmen  
Razlag**

**Marjana Pučnika – Maaca, vodjo turnokolesarskih taborov, smo povprašali po nekaj nasvetih glede nabave kolesa in kolesarske opreme. S tem se namreč soočajo tako začetniki, kot tudi izkušeni kolesarji, ko želijo nabaviti svoje prvo kolo ali pa le zamenjati svoje staro iztrošeno kolo z novejšim. Kaj je torej treba upoštevati pri nakupu kolesa in kakšna je oprema, ki jo potrebujejo turni kolesarji?**

»Najprej se mora vsak pred nakupom kolesa vprašati, za kakšen namen želi imeti kolo. Obstaja namreč več kategorij gorskih koles, ki seveda služijo različnim namenom. Čisto osnovna razdelitev je delitev na »trdake« (angl. »Hardtail«) oziroma kolesa, ki imajo vzmetenje samo spredaj,

in »fulije« (angl. »Fulsuspension«), to je kolesa, ki imajo vzmetenje na prednjem in zadnjem kolesu. Znotraj obeh kategorij pa ločimo kolesa ponovno po različnih disciplinah: XC, maraton, »vsegorsko« oz. »Allmountain«, enduro, freeride in pa kolesa za spust (DH-downhill). Razlika med kolesi je predvsem v geometriji koles, količini hoda vzmetenja, ki je na razpolago, ter seveda tudi teži. Potem so tukaj še dimenzije koles. Stari 26-colski standard je praktično izumrl, nadomestila pa sta ga 650b (27.5 – col) in pa 29-colski premer. Skratka, zmeda, v kateri se najde vsak začetnik, pa tudi že kakšen bolj izkušen gorski kolesar.»

**Torej moramo vedeti, kaj želimo in pričakujemo od kolesa?**

»V kolikor nas mika zgolj vožnja po makadamskih cestah navzgor, nam bo povsem zadostovalo kolo, ki ima vzmetenje le spredaj. Če smo bolj tekmovalno usmerjeni, bo to kolo skoraj zanesljivo imelo 29-colske obroče. Kadar nas zanima predvsem vožnja navzdol, skakanje in še kakšne druge vragolije, bo za nas primerno kolo »z druge strani lestvice« - torej »freeride« ali kolo za spust, seveda s polnim vzmetenjem in vzdržljivimi komponentami. Večina, ki nas pa privlačijo kolesarske ture, kjer se vozimo tako gor, kot tudi dol, podlaga pa se spreminja od makadama, zemlje, skal, korenin..., pa bomo večinoma našli svoje sanjsko kolo nekje vmes, torej vsegorsko oziroma all -mountain kolo. Seveda se potem pojavi še vprašanje opreme. To pa je odvisno predvsem od debeline naše denarnice. Kot povsod drugod pa velja, da bomo

neke v srednjem kakovostnem rangu našli primerno kakovost za primerno ceno oziroma je to razmerje najugodnejše.

V splošnem velja, da se je pred nakupom kolesa dobro pozanimati o vsem. Lahko pri kakšnih prijateljih, ki imajo na tem področju veliko izkušenj, lahko pa seveda tudi v specializiranih kolesarskih trgovinah pri kompetentnemu prodajalcu. V kolikor imamo možnost testiranja kolesa, je to še en velik dodaten plus. V specializiranih trgovinah vam bodo lahko priskrbeli tudi dodatno opremo, ki je za gorsko kolesarjenje vsekakor potrebna. Gre predvsem za zaščitno opremo – čelado, rokavice ter v ekstremnejših primerih tudi ščitnike za kolena in komolce. Prav tako je zelo pomembna tudi primerna obutev, še posebej v primeru »SPD« pedal oz. pedal na vpetje. Nič ne bo narobe, če se boste odločili tudi za kakovostna kolesarska oblačila, kjer velja dati poudarek na podloženih hlačah. Res je kakovostna oprema malce dražja, vendar nas v tem primeru boli glava le enkrat – ob nakupu, kasneje pa smo ji samo še hvaležni.



## POPRAVILA NA TERENU

### • Osnovna oprema



## LIMONA

Sočni rumeni sadež ne sme manjkati na turah v našem nahrbtniku. Z njo se osvežimo in zaužijemo dovolj vitaminov v primeru, da nam zmanjka vode. S koščkom limone lahko ublažimo tudi pike žuželk in s tem poskrbimo za zmanjšanje otekline.

### Žulji

Nekaj nasvetov iz domače lekarne za ožuljene noge:

- Na mesto žulja si večkrat na dan vtrite mešanico čajne žličke limoninega soka, žličko posušenih kamilic in česnov strok. Pripravek je izjemno antiseptičen in hitro obnavlja kožne poškodbe.
- Košček limone pritisnemo na žulj, povežemo in pustimo delovati celo noč. Namesto limone lahko uporabite tudi strok česna.
- Tudi ognjičeva mazila in aloe vera delujeta izjemno blagodejno, koža se hitreje zaceli.



# NA VRH SEVERNE AFRIKE



Besedilo in fotografije:  
**Žan Zadnikar**

V daljavi, izza oddaljenih vrhov Visokega Atlasa, so se ob klicih vabila k molitvi že kazali prvi sončni žarki, ki so hladno noč kmalu spremenili Maroku bolj znani klimi. Zvok iz minaretov je počasi prenehal, že v naslednjem trenutku pa smo skozi hodnik zaslišali glas našega vodiča, ki je vabil v glavno sobo na zajtrk in čaj. Kot še vedno do zdaj, je bila tudi tokrat miza polno založena, izbire ni manjkalo, od nekoliko zapečenih palačink do trdo kuhanega jajca. In seveda kava, čeprav domačini raje prisegajo na metin čaj. Želodci so bili polni, mule natovorjene, čas je bil za odhod. V hitrem tempu smo se vzpenjali po prašnih poteh vasice Imlil, ki leži 1700 m nad morjem. Zmotile nas niso niti številne trgovinice z najrazličnejšim blagom, zato smo kaj kmalu zagledali našo dolino daleč zadaj v objemu

okoljskih gora. Lahek korak je pripomogel k temu, da smo izjemno hitro pridobivali višino. Največ zaslug gre seveda mulam, ki so nam otovorjene z našimi nahrbtniki, počasi, a vztrajno sledile. Pot je vseskozi potekala ob ledeniškem hroudurniku, ki je ponujal izjemne razglede - kristalno modro nebo, pobeljene vrhove in poglede številnih gorskih živali, ki so se brez sramu nastavliale fotografskemu objektivu. V prijetnem vzdušju smo kmalu zagledali kočo na višini 3207 m, do katere smo prišli brez večjih naporov. Za to so poskrbele tudi številne okrepčevalnice na poti, ki so v obliki nekakšnih barak ponujale sveže iztisnjen pomarančni sok in druge hladne pijače.

Dom „Refuge Du Toubkal“ je s svojo čistotjo in urejenostjo pozitivno presenetil, še toliko bolj, saj smo bili v dosedanem bivanju v Maroku navajeni bistveno nižjega standarda. Nahrbtnike smo pometali po ležiščih in se odpravili loviti še zadnje sončne žarke tega dne, ki so kljub pozni popoldanski uri prijetno grelji. V sproščnem vzdušju smo pričakali večerjo, ki nas je dodatno uspavala, zato smo kmalu legli v postelje.

Noč ni ravno ponudila z najboljšo spalno izkušnjo, kar je za skupna ležišča na kočah nekaj normalnega, zato je bil na okenski polici za dobro jutro že pripravljen energijski napitek, po klasičnem zajtrku z maslom in marmelado pa še kavica. Sonce še ni napovedalo svojega prihoda, ko smo že bili ustrezno pripravljeni v topla oblačila in dereze, saj nizke nočne temperature zamrznejo sneg na strmih

pobočjih. Kljub tehnično nezahtevnemu vzponu, si padca na snežnih strminah ne smeš privoščiti, še posebej, če se na turo odpraviš brez cepina in čelade. Na določenih mestih bi se lahko močno potolkel po skalah, ki gledajo iz snežne podlage. Počasi in previdno smo pridobivali metre, dokler nismo prišli do sončnih pobočjih, kjer je sneg že podlegel toplim žarkom. Od tam naprej je bil korak hitrejši, vendar pokrajina bolj pusta. Iz prej zanimive in pestre pokrajine se je spremenila v kamnito in dolgočasno. Bili smo vedno višje, nekateri člani naše odprave, sploh starejši, so že čutili pomanjkanje kisika v ozračju, vendar se niso predali. Prečkali smo mejo štiri tisoč metrov in zagledali vrh - jekleno piramido, ki s svojo podobo že od daleč opozarja nase. To nam je vtilo dovolj energije in dobre volje, da smo brez težav naredili še zadnjih 100 metrov višinske razlike. In poplačilo? Razgled na vse strani neba v neskončne daljave s 4167 m visokega najvišjega vrha gorovja Atlas in Severne Afrike. Nepozabno! Osvojitve vrha pa je le polovica poti, zato smo pri piramidi hitro napravili skupinsko fotografijo in se počasi odpravili proti dolini. Sneg je bil že mehak, dereze so tako ostale v nahrbtniku, kar je omogočilo hiter spust do kočice, kjer nas je čakalo kosilo. Topel obrok nam je dobro del, vendar se nismo želeli preveč zadrževati, zato smo hitro krenili naprej. Noge so postajale vedno težje, vseeno pa smo ohranili vso zbranost, da ne bi prišlo do morebitnega zvina gležnja. Po nekaj urah hoje je bila dolina že tik pred nami, le še par sto metrov spusta in bili smo nazaj! Ustrezno smo nazdravili, si čestitali, za kaj več pa je zmanjkalo časa, saj je bil tu že prevoz za Marrakesh...



Jebel (Jbel) Toubkal ali na kratko Toubkal (31° 3' 33" N, 7° 54' 57" W) je s svojimi 4167 m najvišja gora Maroka, obenem pa Atlasa in Severne Afrike. Leži 63 km južno od glavnega maroškega mesta Marrakesha in se nahaja v Narodnem parku Toubkal. Prvi so se na goro povzpeli Berberi že veliko preden so 12. junija 1923 prvič stopili na vrh Evropejci.



# URBAN GOLOB

(18. maj 1970 – 26. februar 2015)



## POKLON URBANU

Zaradi svoje večletne odsotnosti sem Urbana spoznal šele leta 1996. V Kotečniku sem pozabil plezalne copate in Urban jih je prijazno vrnil lastniku. Tedaj sva si izmenjala majici, on je meni dal eno tako trendovsko, plezalsko, jaz njemu eno rusko. In tisto majico sem nosil toliko časa, da je dobesedno razpadla. Zame je bila kot relikvija. Potem sva se srečala, zdaj tu, zdaj tam.

Na nacionalni televiziji sem kasneje gledal dokumentarec, ki je nastal ob njegovem podvigu – zimskem prečanju Alp z očetom Janezom. Val 202 je projekt medijsko podprl. TV dokumentarec je bil hkrati posvečen otrokom, ki jih je priza-

dela enako zahrbtna bolezen kot njega. Takrat sem jokal, ker enostavno nisem mogel razumeti, da je usoda tako kruta in neizprosna. In bil ponosen na Urbana, ki je s svojimi najbližjimi zmogel tako vztrajno kljubovati tej usodni zaznamovanosti. Bili so časi, ko sva šla tudi kaj poplezati. In šla tudi na pivo. Občudoval sem ga, kako se je boril. Kako odločen je bil v svoji realizaciji želja. Pa tudi, kako je pravzaprav gojil in vzdrževal neverjetno plezalsko formo.

Občudoval sem, kako potrpežljivo je stal na štantu, ko sta z Marjanom lezla prvenstveno v Vežici, mi pa smo uživali v sosednji »Pet pred dvanajsto«.

Občudoval sem ga, ko smo s Skromnim eno leto pripravljali knjigo o Pavletu. Kakšen občutek za pravo mero, kakšen



14. maja smo se srečali v Plezalnem centru Ljubljana na spominskem večeru Urbana Goloba - alpinista, fotografa, publicista, glasbenika, očeta, prijatelja in še marsikaj. Miha Lampreht, Tadej Golob in Matic Jošt so predstavili nekaj svojih zgodb z Urbanom, zaigrali so nam Žiga Golob, Godba Vertikale in Vlado Kreslin. Urban Golob je po zahrbtni bolezni zatisnil svoje oči konec februarja letos. Dana je bila pobuda, da bi se v njegov spomin srečevali vsako leto na podobni prireditvi.

pregled nad fotografskim arhivom, kakšen smisel za pozitivno selekcijo, za zlati rez in estetiko. In sploh si ne upam preprosto prejeti Urbanove avtorske fotografije.

Bil je celovit, vsestranski. A tudi izredno osredotočen. In, vsaj zame, z neverjetnim smislom za humor in ironijo.

Občudujem, kako je ob vseh svojih zdravstvenih težavah našel motivacijo na različnih področjih ustvarjalnosti. Ne nazadnje tudi pri magistrski nadgradnji lastnega študija.

Ne bom pozabil, ko sva jeseni leta 2008 govorila po telefonu in mi je trpko povedal, kako je letalo, na katerem bi moral sedeti, strmoglavilo na letu iz Katmanduja v Luklo. Seveda, med drugim je v Nepal hotel pomagati, da bi Mihca Valiča po nedoumljivem spletu tragičnih okoliščin na Čo Oju, čimprej spravili v domovino...

Tudi letos sva se še srečala.

17. januarja sem mu poslal kratko sporočilo:

»Dragi Urban, veliko mislim nate in razmišljam, kakšen bojevnik si. Koliko lepega sem doživel, ko sva kam šla ali se enostavno srečala. In res, v pojmu srečanje je sreča zajeta. Želim ti veliko energije in moči in te prisrčno pozdravljam. Om mani padme hum.«

Po dveh dneh mi je odgovoril v svojem slogu: »Zaenkrat sem kar v redu. Sem na obsevanju. Mal me je zjebala manjša viroza...«

In potem sva se zadnjič, najbrž slučajno ali ne, srečala prav na Onkologiji. Bil je slaboten, a z leskom in tisto radovednostjo v očeh in tak, kot je bil samo on.

Nekaj dni zatem je zaspal. On ni bil samo vse to, kar sem bežno omenil. Bil je veli-

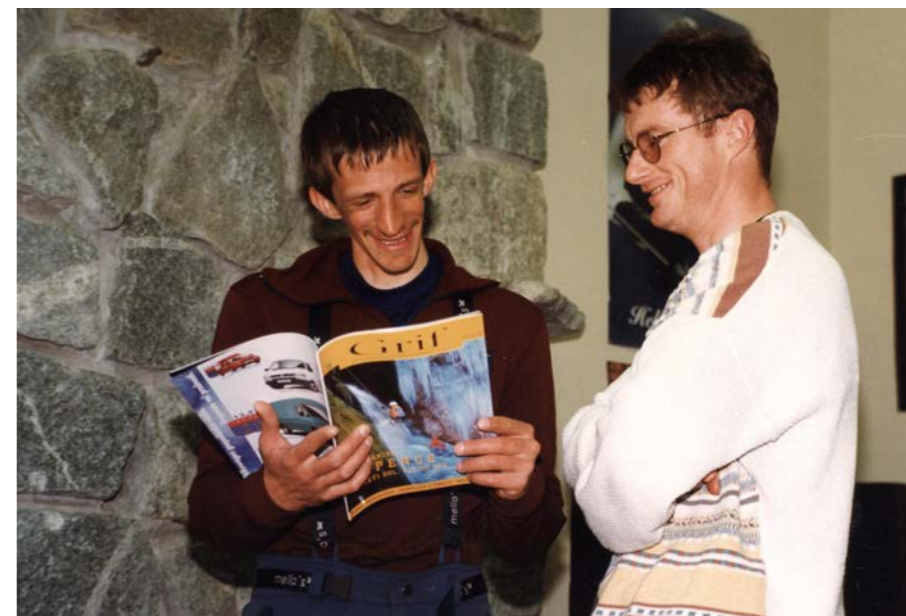


ko več... (prebrano na spominskem večeru v Plezalnem centru Ljubljana 14. maja 2015).

Miha Lampreht

## BIL JE FAJN POBA!

Tako nekako na tiho je odšel, brez velikega pompa. Čeprav bi si ga zaslužil, vendar Urban je bil drugačen tip človeka. Tih in skromen. Fajn poba! Spoznal sem ga tam nekje proti koncu osemdesetih v Ospu. Bilo nas je veliko na dvorišču pri teti Eli-ci, kakor je bilo običajno v zimskih mesecih, ko smo najraje viseli po osapskih stenah. Štajerci smo sedeli na kamnitih stopnicah, ko ga je nekdo pripeljal in nam ga predstavil. Takoj je dobil v roke kozarec in dva deci refoška. Hja, fant ni bil vaje pijače, pa se ga je hitro prijelo. Mi smo pač imeli teorijo, da dobro vino





vse pozdravi. In potem smo se občasno srečevali. Malo pod stenami, na kakšnem dogodku... Precej let kasneje smo organizirali tiskovno konferenco v Mariboru, ko je pozimi prečil slovenske Alpe. Avanturističen podvig in dobrodelna akcija obenem. Vztrajen in širokosrčen mož je bil. Bili smo ponosni, ker ga poznamo. Pa kako smo bili navdušeni, ko smo ga videli bobnati na Kreslinovih koncertih. Spomladi leta 2002 smo šli skupaj za nekaj dni v Paklenico. Silvo Karo in Marko Lukič sta v enodnevnem plezalskem maratonu preplezala šest smeri v Aniča kuku. Midva z Urbanom sva vse to fotografirala in posnela. Pa smo klepetali na dolgo in široko o načrtih in idejah. V Klinu sva se tako zaklepetala, da sta nama



Silvo in Marko skoraj pobegnila mimo. Tisto leto so ukinili revijo Grif, kjer je bil urednik fotografije in sva nekajkrat tudi po tej plati sodelovala. A smo se srečevali na kakšnem pivu ob raznih dogodkih. Roko je stisnil zelo močno in odločno. Ko je leta 2005 Tomaž Humar ostal ujet v steni Nanga Parbata je prišel klic, če bi odšel z Urbanom v Pakistan, da pomaga. No, na koncu ni bilo treba, bilo bi pa vsekakor zanimivo, čeprav si nisva tega prav predstavljala. Imam njegovo knjigo. V njej se prepleta odprava v Himalajo z njegovim alpinizmom ter boleznijo, ki ga je spremljala skoraj vse življenje. Dolgo je zmagoval, na koncu pa utrujen zaspal. Žal mi je, da se nismo večkrat navezali na vrv in odšli kam daleč skupaj. Res je bil fajn poba!

*Boris Strmšek*

### ČEZ TRI GORE

Pred nama je bila dolina Radovne. Niti približno se mi ni sanjalo, kako dolga je. Na srečo. O dolgi noči, ki je sledila, ne bi vedel prav veliko povedati. Brezkončno prestavljanje nog, žulji, ki so postajali vse bolj moteči, želja, da bi odnehal vse močnejša, saj se mi s trpljenjem nikakor ni uspelo spoprijateljiti, kot priporočajo newageovske knjige.

Hodil sem večinoma nekaj korakov za njim, ko pa sem ga občasno dohitel, sem iz povešene glave in izraza na njegovem obrazu razbral, da tudi njemu ni niti malo udobno. Za nama je bilo ves dan hoje in po malem teka. Kamniška Bistrica, Grintovec pa potem Jezersko, Košuta, Ljubelj, Stol in spust v Žirovnico, za nočno izmeno pa Radovna... A je kar vztrajal, s kratkimi »hulahopkami« pod nogavicami, ki so preprečevale žulje, je hodil in hodil, ne da bi vsaj za malo popustil v tempu. Nekajkrat sta naju ob cesti počakala Sinja

in Janez, spraševala, če kaj potrebujeva, nama ponujala hrano, ki bi nama morda še teknila, kavo, ki bi naju zbudila.

Žulji so postajali čedalje hujši, le stežka sem ga še dohajal. A vedel sem, da če ne bi bilo žuljev, bi pač bila utrujenost, zasplost, bolečine v kolenu ali karkoli že, zaradi česar bi si enako močno želel odnehati. Ko se je začelo daniti, je svetloba postajala nekam čudna, migetajoča. Oči, ki so lezle skupaj, so presenečale zasplostno pamet. Z otopelim začudenjem sem se večkrat zazrl v kraške hiške, ki so stale kar tam sredi gozda, in ki so se, ko sem se malo zbral, izkazale za velike skale. Če sem dvignil pod noge uprti pogled, so v obcestno grmovje skakale lisice, risi, merjasci in medvedi, ki so se ravno toliko izmaknili mojim očem, da sem ves ta zverinjak le slutil bežati v zavetje gozda. Listje na drevesih je drobceno, komaj vidno podrhtavalo, pa čeprav je bilo popolno brezvetrje.

Silno sem si želel, da bi se končno ustavil in rekel, da ima vsega čez glavo dovolj, da se tega ne gre več, da to nima nobenega smisla, ker bi lahko potem tudi sam končal to trpljenje. In si hkrati želel, da ne bi odnehal, ker dokler hodi on, bom kljub vsemu nekako vztrajal tudi jaz. Kasneje bo vse skupaj še dolgo grelo pogovore ob gostilniških omizjih. »Tokrat smo ga pa res najebali...« Da le ne bi začel preveč zadržati za njim. Če bom enkrat sam, bom obupal nad smislom, kakršenkoli je ta že bil ali ni bil.

V Krmi sem predrl žulje, jih polepil z obliži, nato pa stopala še debelo prelepil s širokim lepilnim trakom, s kakršnim sem nekaj dni prej zalepil napol odtrgan blatnik na avtu. Krevsal sem za njim, ura, na katero sem občasno pogledal, pa je stala in stala. In hkrati, čudno res, drvela naprej.



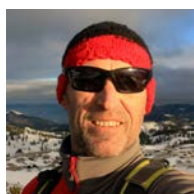
O prepolovitvi za običajne goropotnike predvidenih časov že dolgo ni bilo več ne duha ne sluha. Če bova pri koči v času, ki je bil zapisan na tabli, mimo katere sva se povešenih glav vlekla, bova lahko zadovoljna, je rekel. In sva bila, pa čeprav sva za pot potrebovala prej kakšno minut več kot manj.

Čisto mogoče, da bo popoldan dež, je rekel dežurni meteorolog, ko sva gledala proti Triglavu, zavitem v meglo. Gor bi najbrž še prišla, dol grede pa bi se, vsaj zase sem bil v to prepričan, le skotalil. No, pa kdaj drugič, sva se spogledala, in se nekaj trenutkov kasneje sesedla na klop v koči. Ampak tisti drugič se ni nikoli zgodil.

*Marjan Žiberna*



# PAKLENIŠKE VERTIKALE



*Besedilo:*  
**Boris Strmšek**

*Fotografije:*  
**Boris Strmšek in Jernej Strmšek**

Tik pred drugo svetovno vojno se je pričela nekaj metrov nad morjem v soteski Paklenice pri mestecu Starigrad v južnem delu Velebita, zgodovina, katere posledica so sedanji množični obiski tega področja. Žal leta 1938 Dragutinu Bramu ni uspel vzpon čez steno Aniča Kuka, njegovo življenje je ugasnilo ob poskusu samostojnega vzpona čez prepadno steno. Dve leti kasneje sta Marijan Dragman in Slavo Brezovečki preplezala njegovo spominsko smer. In nato je sle-

Leta 1957 je nastala Mosoraška smer, štiri leta kasneje Velebitaška, leta 1966 Klin, 1969. leta Funkcija, 1973. leta Brid klina... Leta 1960 je bil prvi vsejugoslovanski plezalski tabor. Za hrvaškimi plezalskimi pionirji so prišli Knez, Tomazin, Sabolek, Karo, Jeglič in še cela vrsta slovenskih plezalskih legend.

dilo dolgo zatišje. Druga svetovna vojna, povojni časi s skrivnostnim kopanjem znamenitih »Titovih bunkerjev« v soteski, leta 1955 pa je bila Paklenica končno spet odprta za obiskovalce.

Konec šestdesetih in v sedemdesetih so Slovenci potisnili nivo plezanja v Paklenici krepko navzgor, kasneje so svoj doprinos dali tudi razni tuji plezalci, kot sta brata Remy, še posebej pa Italijan Pezzolato, ki je dejaven še danes pri nadelavi in opremljanju novih smeri. Ne smemo pozabiti na Borisa Čujića in Ivico Matkovića, hrvaških ikon pakleniškega plezanja. Ja, veliko je zgodb, veliko doživetij, o tem bi lahko pisali knjige. Iz klasičnega alpinizma in tehničnega plezanja je postala Paklenica meka prostega plezanja. Če so se včasih plezalci prebijali čez strmo in previsno steno Aniča kuka s pomočjo lesenih zagozd, specialnih klinov, »hudičevih krempljev« ter podobne plezalske krame, ki je modernim plezalcem skoraj povsem neznana, pa so sedaj skoraj vse smeri opremljene s svetrovci in sidrišči. Seveda, kakšen metulj



in zatič (frend in jebica po plezalsko) še vedno prav pride za večjo varnost. Čez 250 večraztežajnih smeri, ki jim lahko dodamo še enkrat toliko kratkih enoraztežajnih smeri, je vsekakor dober razlog za plezalski obisk Paklenice. Časi se sicer spreminjajo, spremenili so se plezalski trendi, spremenil se je tudi slog bivanja – včasih smo kampirali v Aniča luki zgoraj pod stenami, sedaj v kampih in predvsem apartmajih v Starigradu, spremenila so se tudi zbirališča – včasih smo se zbirali pri Rajni, sedaj pri Dinkotu, vendar je pakleniški apnenec še vedno sinonim za dobro skalo in tukajšnji modrasi še vedno niso priljubljeni.

Pri takšni vrsti vertikal se je težko odločiti za eno. Zato bomo predstavili dve in vas opozorili še na kakšno. Vsekakor se je treba zavedati, da vas lahko kakšna ocena smeri tudi zavede, predvsem tiste v stenah na začetku soteske, kot na primer Kuk od Skradelin, pa v Malem in Velikem Čuku, Kukovi izpod Vlake so podobna zgodba. Kar precej previsoko ocenjenih smeri je bilo tukaj in marsikdo je postal preveč pogumen in se je nato v tistih »ta pravih« smereh opeknel. Vsekakor preverite zadnjo izdajo vodnika, pogledajte pa tudi avtorja smeri, ker so razlike precejšnje. In zavedajte se, da so smeri v Aniča kuku in predvsem starejše smeri precej bolj resne, kot pa novonastale in dobro opremljene smeri, kljub na videz enaki oceni. Če ste prvič v teh stenah, se je dobro najprej spoznati s skalo v prej omenjenih stenah in preplezati nekaj preverjenih in priljubljenih smeri, šele nato naj vas vodi pot v Debeli Kuk, Aniča kuk in v zahtevnejše smeri. Vsekakor so za začetnike smeri, kot so na primer Zubatac (4a), Nosorog (4c), Flex & Rex (5a), Centralni kamini (4c do 5a), Severno rebro (4b) in podobne. Naslednji ko-



rak so Spit Bull (5b), Barba Antin (5a), Zgrešena (5b), Karabore (5b), Bramova (5c), Mosoraška (5c), nato pa se vam odpre veliko možnosti. Mi se bomo tokrat odpravili najprej v čudovito kombinacijo vrste smeri v Velikem Čuku, kjer bomo »pobrali« in sestavili nekaj lepih raztežajev (4 a do 5b), nato pa v Slovensko smer (6a) v Debelem kuku, ki daje pridih bolj resnega plezanja. Pričetek je pravzaprav na istem mestu, v soteski, kjer se prične tlakovana pot navzgor, le da je pri prvi treba čez potok.

**WATER SONG – CENTRALNI KAMIN – NIDIA (2, 5a, 4a, 4c, 5b, 3, 2 – 400 m)**

Ko se na koncu ravnine pri zadnjih »bunkerjih« prične pot vzpenjati, skočimo čez potok in pod Mali Čuk ter se povzpemo po drobni stezici levo pod steno. Kmalu pridemo do mesta, kjer lahko zaplezamo

navzgor po lažjih prehodih v skali, obraščeni z grmičevjem in drevesi. Tukaj je bil nekoč originalen vstop v Centralne kamine. Ves čas se držimo nekoliko levo pod strmimi stenami, iščemo prehode, možnosti je veliko, dokler ne pridemo do nekakšnega platoja, kjer se pričnejo smeri, kot so Nidia (6b+), Water song (6a+), Centralni kamin (5a) in druge. Do tukaj lahko pridemo tudi po »obvozu« - spodaj nadaljujemo po poti, ki se vzpenja ob potoku in tik pred drugim kamnitim mostom zavijemo desno navzgor (tabla za Centralni kamin) ter kmalu spet desno pod kot, kjer se prične jeklenica, ki nas kmalu pripelje do platoja.

Vzpon pričnemo po smeri **Water song**, spodaj je trikotna ploščica z napisom, zato ne morete zgrešiti. Dva kratka strma raztežaja s čudovito skalo in večinoma super oprimki povežemo v enega. Najtežji je vstop, nato je nad vmesnim sidriščem še eno težje mesto, kjer je treba



po nekoliko drseči škraplji, vendar nič hudega, ocena ne presega 5a, čeprav piše v vodniku drugače. Varovališče je levo od prvega varovališča v **Centralnem kaminu**, po katerem nadaljujemo vzpon. Nekoliko položnejši del z oceno 4a je hitro za nami, nato pa je pravo križišče smeri, na srečo sta tukaj dva sidrišča. Centralni kamin gre povsem desno, naravnost navzgor je Water song (6a+), nekoliko levo gre navzgor Gyps Fulvus (6b+), mi pa nadaljujemo po **Varianti na Severno rebro**, ki poteka proti levi. Čaka nas odlično plezanje po razjedenih ploščah z vrsto oprimkov do raza, kjer se nato obrnemo spet navzgor. Še prej prečimo smer Nidia (6b+), desno navzgor je najtežji del smeri. Po počti na razu se povzpne do platoja, kjer se stikata smeri Severno rebro (4b+) in **Nidia**. Tukaj imamo seveda spet možnost izbire, vendar se bomo tokrat odločili za Nidio, ki je nekoliko težja. Raztežaj 5b desno navzgor čez čudovite plošče ima sicer nekoliko manj varovanja, kot bi si ga želeli, vendar lepota skale odtehta to pomanjkljivost. Plezanje nas pripelje na pravi prostoren balkonček, kjer se spet združijo (in zaključijo) številne smeri. Od tukaj lahko sestopimo po nekoliko plezalski poti levo navzdol, mi pa bomo nadaljevali še en lahek raztežaj desno navzgor do zaključka Centralnih kaminov ob vitki koničasti skali, tukaj lahko zvijemo vrv in sezujemo plezalnike. Do vrha Velikega Čuka je še skoraj 150 metrov lahkega plezanja in iskanja prehodov. Na koničastem vrhu s pogledom na morje na eni in zahodno steno Anića kuka na drugi strani bo za vami okoli 400 višinskih metrov plezanja. Kratek plezalski sestop do sedelca, kjer se srečamo z markirano potjo in po jeklenicah do melišča ter dalje proti novim podvigom.



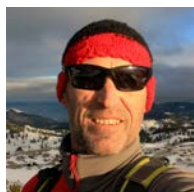
### **SLOVENSKA SMER – PIPS (6a, 220 m)**

Prvič sem smer plezal že svojo drugo plezalsko leto daljnega 1987, takrat sem se komaj prebil preko »s pomočjo trikov«, vzpon je pa trajal šest ali sedem ur. Za zadnje prvomajske praznike sva jo z Bojanom za pakleniško segrevanje splezala v uri in tričetrt, zaradi mokrih delov je bilo treba nekaj več previdnosti, sicer bi lahko še odbila nekaj časa. Je pa seveda to resna smer, čeprav je sedaj opremljena s svedrovci, nekoč pa smo vpenjali stare zarjavele kline in kakšno preperelo vrvico. No, ob zadnjem vzponu sva bila presenečena nad tem, da je na ključnem mestu v drugem raztežaju nekdo odnesel ploščico, kar je zadnje čase v Paklenici pogost primer. Kakorkoli, po začetnem lahkem in dolgem raztežaju za segrevanje, ki nas pripelje v kot na levi, je nadaljevanje precej bolj pestro. Strma zajeda vodi navzgor, oprimki so nekoliko drseči, ta del je tudi pogosto moker po dežju. Deset metrov je kar napeto, nato se zadeva položi. Zame osebno je to najtežji del smeri in si zasluži oceno vsaj 6a. Nadaljevanje je nekoliko bolj znosno, sledi prečka proti desni do zajede, nato pa navzgor (5b). Nadaljevanje je po markantnih raz-

člembah, držimo se ves čas levo. V četrtem raztežaju nas čaka težji del, ko pridemo pod previsno poč v zajedi (6a). Z oprimki na levi in nekaj moči smo hitro preko. Nadaljevanje je spet nekoliko lažje. Najprej proti levi, nato pa navzgor in nazaj proti desni (5a-5b). Zaključek smeri lahko splezamo v enem raztežaju ali dveh, izbira je naša. Do vrha nas vodijo zajede, na sredi je treba čez ploščo (5c), sicer pa je težavnost nekje do 5b. Razgled na sotesko je nato veličasten, vaši občutki pa zagotovo dobri, še posebej, če ste smer splezali brez vlačjenja po kompletih. Sestop poteka na drugo stran. Malo navzdol, nato pa dva spusta ob vrvi in nekaj drsanja po meliščih. Pot je dobro vidna, na tlakovano stezo pridemo tam, kjer je »Kamen mudrosti« in drugi most čez potok.

V levem delu stene, kjer je vsako leto tekmovanje Big Wall Speed Climbing, poteka že od leta 1972 smer, ki sta jo preplezala Janez Dornik in Janez Gradišar z Akademskega AO iz Ljubljane. Sedaj se je nekako ustalila z varianto PIPS, ki je nastala kasneje, original pa se je izgubil v poplavi novih smeri.

# POLNOST ŽIVLJENJA ZAKONCEV ŠTREMFLJ



Besedilo in fotografije:  
**Boris Strmšek**

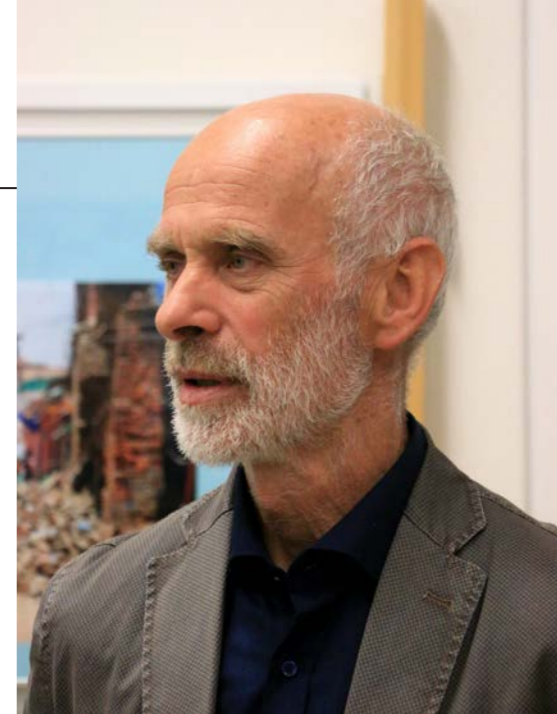
22. maja, bil je petek, smo se zbrali v deževni Mojstrani. Planinski muzej je gostil veliko bolj sončen dogodek – otvoritev razstave in predavanje Marije in Andreja Štremflja. Razstava z naslovom »Polnost življenja« ob juniju 25. obletnici skupnega vzpona na vrh najvišje gore na svetu Mount Everesta (8848 m) je prikazovala njuno gorniško pot po gorstvih sveta. Zgodbe, vzponi, stene, vrhovi, zmagoslavja, tudi porazi in tragedije, pa družinski trenutki, skratka izredna polnost življenja. Otvoritev razstave je bila popestrena s predavanjem, kjer sta nas popeljala skozi del njune življenjske poti, ki se je že daleč nazaj združila in predstavlja enega najlepših primerov plezalsko-alpinistične družine.

»Zgleda, kot da sva vselej samo plezala in da je najino življenje sestavljeno samo iz odprav in tveganja. Toda resnica je ta, da

sva si že zelo zgodaj ustvarila družino in velik del življenja posvetila prav njej. Bila so leta, ko sva komaj zbrala tistih deset alpinističnih vzponov za registracijo. Na srečo se je razmahnilo športno plezanje, pa je bila to nekako možnost, da se je cela družina ukvarjala s tem in je bil to tudi razlog, da smo bili veliko skupaj in smo pri tem uživali.« je povedal Andrej.

»Prvič sem šla na odpravo tistega dne, ko je Andrej stopil na vrh Everesta, šli smo v perujske Ande in na eno najlepših gora na svetu – Alpamayo... Takrat se skoraj pol leta nisva videla, sva si pa veliko pisala, takrat še po običajni pošti. In sva se kar preko pisem dogovorila, da se poročiva, ko bo to za nama...« nam zupa Marija. In njenih najtežjih trenutkih v plezanju pa pove: »Obiskala sva dolino Yosemite v Kaliforniji, kjer je čudovita granitna stena El Capitana. Preplezala sva smer Nose, ki se pleza več dni, vendar sva se odločila, da bova vzela malo opreme, da bova čim hitrejša. Vso vodo, ki sva jo imela, sva popila že prvi dan. Potem pa so bili zelo vroči dnevi, zato sva trpela neznansko žejo. Meni je bilo to ena najtežjih preizkušenj, čeprav bo Andrej rekel, da ni bilo tako hudo. Toda še sedaj živo spominjam otečenih ustnic, jezika, suhega grla, obraza, ki sem ga hladila na skali, ki je dajala vsaj občutek vlage. Na zadnjem bivaku sva nato pred zadnjim delom vzpona pobrskala po smeteh, ki so bile v razpokah in so jih pustili plezalci, nič ni bilo uporabnega, na koncu pa sva našla štiri originalne zaprte plastenke vode, ki sva jo z užitkom popila.«

Težko je naštetiti vse njune uspehe, bilo jih je res veliko. Ob njunih treh otrocih (Katarina, Anže in Neža) je seveda veliko alpinističnih, najodmevnejši predvsem v Himalaji. Andrej se je povzpел na osem osemtisočakov, od tega na Everest dvakrat, na štiri osemtisočake po prvenstvenih smereh in na dva v čistem alpskem stilu, za Južno Kančendzengo sta prejela z Markom Prezljem tudi »zlato cepin«. In še veliko je vzponov na nižje vrhove, ki so mu nekateri celo dragocenejši od osemtisočakov. Tudi Marija se ponaša z njimi, stopila je na vrhove štirih, leta 1990 pa je postala prva Slovenka na vrhu Everesta in šele trinajsta ženska na vrhu sveta. Obenem sta bila z Andrejem prvi zakonski par, ki se je skupaj povzpел na najvišjo goro sveta. Ob Everestu je osvojila še Broad Peak, Čo Oju in Daulagiri. Oba sta gorska vodnika in tudi na tak način doživljata gore ter jih obenem približujeta drugim. Tudi njuni otroci so ali pa se še aktivno ukvarjajo s plezanjem in naravo, po takšni poti pa stopajo tudi njuni trije vnuki. Razstava bo v Planinskem muzeju v Mojstrani na ogled do 2. avgusta. ●



## STEVE HOUSE IN VIZIJA MODERNEGA ALPINIZMA

**Kanzianiberg – King of Kanzi 2015**



Ob letošnji plezalski prireditvi, ki je potekala od 22. do 24. maja v Kanzianibergu ob Baškem jezeru (Faaker See) na avstrijskem Koroškem, smo imeli priložnost spremljati nekaj zanimivih dogodkov. Čeprav je vreme nekoliko krojilo program, pa je prvo tovrstno srečanje v enem od najstarejših plezalnih centrov v Avstriji dober obet za prihodnost, saj je kljub vsemu privabilo kar nekaj ljubiteljev plezanja, tudi iz Slovenije. Med drugim so bili med gosti festivala tudi nekateri vidni predstavniki iz raznih področij plezalstva – kraljica lednega plezanja Angelika Rainer, človek »nori« odprav Sean Villanueva, še posebej pa je pritegnilo sobotno predavanje Steva Housa, ki je tesno povezan tudi s slovenskim alpinizmom. Ob tem je kot uvod v Housovo predavanje podjetje Patagonia, katere ambasador je, pripravilo modno revijo, na kateri so sodelovali kot

manekeni kar nekateri lokalni plezalci, pa tudi Steve in Eva House, Sean Villanueva in s tem pripravili sproščeno vzdušje pred predavanjem. Steve ali Štef, kakor ga imenujejo Mariborčani, je pričel svojo plodno pot, ki ga je pripeljala do enega najboljših svetovnih alpinistov tudi pod budnim očesom mariborskih plezalcev konec osemdesetih. V Maribor je namreč prišel z izmenjavo študentov in leto dni ob šolskih obveznostih spoznaval tudi skrivnosti plezanja v Alpah.

Tokrat je predstavil svojo plezalsko pot in priprave, ki pripeljejo do vrhunskega alpinista ter njegov način dojemanja alpinizma. V predavanju »Next generation alpinism« (Alpinizem naslednje generacije) smo se sprehodili skozi veliko ključnih dogodkov in odprav po različnih svetovnih gorstvih. Od njegovih začetkov v mariborskem alpinističnem odseku Kozjak, odprave na Nanga Parbat leta 1990, kjer je ugotovil, da masovne odprave v klasičnem odpravarskem stilu niso zanj, do nabiranja izkušenj na Aljaski ter vrste uspešnih vzponov v himalajskih stenah ter drugod. Med njegovimi soplezalci najdemo velikokrat tudi našega Marka Prezlja. In v bistvu je predstavil, kako je prišlo do tega, da je našel svoje sedanje poslanstvo, ki zajema tudi izobraževanje in načrtno usmerjanje novih generacij alpinistov, saj je eden od ustanoviteljev organizacije Alpine Mentors, ki v zadnjih letih prostovoljno dela na usposabljanju alpinistov naslednje generacije.

»Marca 2010 sva z Bruceom Millerjem plezala v steni Mount Templa. V bistvu je bilo eno zadnjih plezanj pred odpravo na K2, za katero smo imeli že vse pripravljeno. Na videz rutinski vzpon se je končal na polici v zgornjem delu stene, kamor sem priletel po skoraj 30-metrskem padcu. Takrat sem ležal polomljen

v snegu na polici in čakal, da bom umrl. Vsaj tako sem mislil tisti dve uri, preden je priletel helikopter in me odpeljal nazaj v življenje. Takrat sem razmišljal o svojem življenju. Ugotovil sem, da sem v alpinizmu dosegel veliko, veliko uspehov je bilo za menoj. Kar se tiče družine, mi nekako ni uspelo, da bi si jo ustvaril. Ugotovil sem tudi, da kljub vsem uspehom, nisem ničesar dal od sebe. Nikogar nisem naučil tega, kar sem se sam naučil v letih, preživetih v gorah, nisem prenesel svojega znanja na druge. In to je bil eden od pomembnih trenutkov. Imel sem srečo, da sem preživel. Kasneje smo pričeli s projektom Alpine Mentors, kjer naše izkušnje prenašamo na bodoče alpiniste.« je povedal Steve. Predstavil je potek tovrstnih izobraževanj, ki zajemajo tudi odprave, večdnevne visokogorske ture in še marsikaj, kar gradi bodoče vrhunske alpiniste. Štef je bil vesel srečanja z slovenskimi alpinisti, s katerimi bi želel seveda še preplezati kakšno steno, z ženo Evo pa se vrneta v Evropo spet na začetku julija. Takrat bo spet priložnost, da ga srečamo.

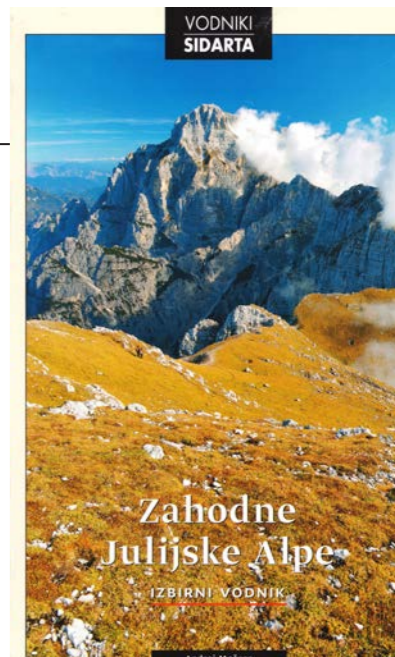
## ANDREJ MAŠERA – ZAHODNE JULIJSKE ALPE

(Sidarta, 3. izdaja – 2015)

Zahodne Julijske Alpe so nekak pojem za tiste, ki imajo radi bolj mogočne in samotne gore. Njihovo spogledovanje z divjostjo Dolomitov in dolgimi ter zahtevnimi dostopi do vrhov so rezervirali ta svet predvsem za tiste, ki niso več gorniški zelenci in jim gneča na poteh v visokogorju ni pisana na kožo. Leta 1998 je prišla med nas prva izdaja tega vodnika po gorah, ki jih je avtorju nekoč v daljavi z vrha

Triglava pokazal njegov oče. Nato jih je našel v opisih dr. Juliusa Kugyja. In ko jih je končno obiskal, se je od njih težko ločil, zato se je vedno znova vračal. Tudi naš gorski poet Tine Mihelič je rad zahajal v te konce, odkrival je tukajšnje stene in vrhove. Sprema beseda na uvodu je izpod njegovega peresa, čeprav je že dobrih 10 let od tega, kar je sredi gora zatisnil svoje oči. Zato je vodnik, ki nas bo tako slikovito popeljal v zahodni del Julijskih Alp, tudi knjiga spominov.

Avtor nam je predstavil kar 60 tur, ki nas vodijo od preprostih vzponov do dolgotrajnih alpinističnih tur. Ture so razdeljene na osem sklopov, sedem področij in poglavje z zelo zahtevnimi turami, ki so rezervirane za najbolj izkušene. Nekaj tur je na slovenskem ozemlju, nekatere ture so na meji, precej pa jih je na italijanski strani, predvsem v okolici Viša in Montaža. Julijske Predalpe, Kaninsko pogorje, gore nad Belim potokom, Viševa skupina, Montaž in Poliški špiki ter gore nad Dunjo so poglavja, ki nas popeljejo od travnatih planin do visokih in mogočnih skalnih vrhov, ki se dvigajo v oblake. Opisi s vsemi potrebnimi podatki – težavnostjo, izhodiščem, nadmorsko višino, dolžino ture, sestopom, kočami, bivaki, priporočenim zemljevidom in slikovitim opisom, nas pritegnejo, da si vsekakor moramo vsaj občasno vzeti čas in se odpraviti v tiste konce. Zagotovo Julijskih Alp niste spoznali, če vsaj občasno ne pogledate v zahodni del pogorja. Tukaj pa najdejo kaj zase tudi tisti, ki iščejo prave gorske pustolovščine, saj najzahtevnejše ture že posegajo na področje alpinizma. Tako najdemo v vodniku Kugyjevo smer in Via Dogno v Montažu, pa »nebeško lestev« na Visoko Belo Špico, vzpon na Krniško špico, opisana je tudi Visoka rosojanska pot in še marsikaj. Tudi »feratarske klasike« za izkušene in dobro pripravljene so v vodniku, kot na primer Via Amalia in Leva v Montažu, Anita Goitan v Višu, Julia v Kaninu, pot Ceria – Merlone v Poliških špikih in še bi lahko naštevati. Vsekakor bodo vaši razgledi tukaj zagotovo veličastni, vodnik Zahodne Julijske Alpe pa je dobra popotnica za to, da boste takšne razglede tudi zares našli.



## PO RAZGLEDE Z VIŠEVNIKA OB POLNI LUNI



Mesec julij je precej vroč za obisk gora, zato bo kot nalašč prišla polna luna in vzpon po poti obsijani z luno in skriti pred soncem. Dobimo se v četrtek, 2.7.2015 ob 20. uri pred hotelom Center na Pokljuki. Hoje je za približno štiri ure. Obvezna primerna pohodniška oprema. Sodelovanje na lastno odgovornost. Predhodne prijave niso potrebne, prijavnine ni. V primeru slabega vremena se dogodek prestavi za kakšen dan. Več informacij pa na [info@drustvo-strmina.si](mailto:info@drustvo-strmina.si). Se vidimo!

## PONEDELJEK MALO DRUGAČE - KOLESARJENJE IN SUPanje

Nov delovni teden bomo začeli malo drugače, s popoldanskim druženjem na kolesu in SUPu. V ponedeljek, 22.6. se ob 16. uri dobimo na parkirišču v Tacnu pod Šmarno goro ter se zapeljemo novi avanturi naproti. Do čolnarne Trboje, kjer bomo nekateri prvič zajahali SUP in odveslali po reki Savi. Druženje je primerno tudi za popolne začetnike in nepoznavalce SUP-a. Za vse informacije pišite na Društvo Strmina: [info@drustvo-strmina.si](mailto:info@drustvo-strmina.si) ali pokličite po telefonu na 040 511 517, Tamara. Število prijav je omejeno, zato pohitite s prijavi.

- **10.-12.7. - Gran Paradiso (4061 m)**
- **18.-19.7. - S kolesom čez Pohorje**
- **julij/avgust - Monte Rosa Dufourspitze (4632 m)**
- **avgust - Grossglockner (3798 m)**
- **avgust - tečaj športnega plezanja in gibanja po feratah**

### NAPOVEDNIK DOGODKOV

- **12.-14.6. - Ljubljana, Kolesarski maraton Franja**  
[http://www.btc-city.com/oznaka 12/maraton-franja-btc-city](http://www.btc-city.com/oznaka%20maraton-franja-btc-city)
- **20-21-6. - Plezalni center Ljubljana organizira druženje v Trenti za plezalne družine** <http://plezalnicenter.si/>
- **21. -28.6. - Kranjska Gora, 14. KEKČEVI DNEVI**  
(primerno za celotno družino) <http://www.kranjska-gora.si/si/prireditve/poletne-prireditve/kekcevi-dnevi>
- **SOČA OUTDOOR FESTIVAL - dogajanje v vodi, zraku in na poteh**  
**26.-28.6. - Bovec**  
**3.-5.7. - Tolmin Kobarid**  
<http://www.soca-outdoor.com/domov/>